

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pankadienį
Suaugusioms Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 51

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Gruodžio (December) 17, 1937.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVIII

Skandina Amerikos Laivus

WASHINGTON, D. C. — Gruodžio 12 d. japonų lėktuvai Yangtze upėje, apie 27 mylios nuo Nanking'o, nuskandino keturis Amerikos laivus, karišką sargybos laivą Panay ir tris Standard Oil kompanijos laivukus. Tais laivais, laike nuskandinimo, buvo vežami 150 pabėgėlių iš mušnių apylinkės. Spėjama, kad laivuose buvo apie 50 baltųjų žmonių ir kad 1 užmuštas, 24 rimtai sužeisti, o kitų likimas nežinomas ir gal viso bus žuvę apie 90 žmonių. Tą pačią dieną japonų lėktuvai bombardavo ir tris anglų laivus toje pat apylinkėje.

Japonai prisipažįsta, kad jų lėktuvai tuos laivus bombardavo, bet teisinasi, buk manę, jog tai kinų laivai, vežę savo kariškius. Bet reikalas šiuo tarpu pasirodė tiek rimtas, kad juo susidomėjo Jungt. Valstijų prez. Rooseveltas, sekretorius Hull, kabinetas ir kongresas. Prezidentas įsakė Valst. sekr. Hull, pateikti japonų valdžiai aštrią notą, kurioje pareiškia kas žemiau seka:

1. Kad prezidentas yra giliai sujaudintas ir susidomėjęs žiniomis, kurios musako apie diskriminuojantį Amerikos ir ne kiniškų laivų Yangtze upėje bombardavimą ir reikalauja, kad apie tai būtų pranešta Japonijos imperatoriui.

2. Kad nutukio faktai renkami ir kad tai netrukus bus įteikta Japonijos valdžiai.

3. Šiuo momentu pageidaujama, kad Japonijos valdžia padarytų šiuos dalykus: a) Pilnai atsiprašytų Amerikos ir taipgi pilnai atlygintų už padarytus nuostolius, ir b) Kad Japonija nusakytų budus, kuriais ji garantuos, jog ateityje panašinių dalykų neatsikartos.

Gruodžio 13 d. pas sekretorių Hull lankėsi Japonijos ambasadorius, Saito, ir pareiškė del incidento apgailestauti. Ka toliau Japonija šiame rimtame reikale darys ir kuo šis reikalas baigsis — dar nežinia.

Tuo tarpu Jungt. Valstijų kongresmanai jau daro visokias išvadas: vieni pareiškia, kad Jungtinės Valstijos atšauktų savo laivus iš Kinijos, kito gi sako, jog panašūs incidentai jau negalimi ilgiau toleruoti.

Gruodžio 13 dieną japonai paskelbė, buk jau paėmę Kinijos sostinę Nankingą, bet gruodžio 14 d. kinai tą pranešimą užginčino. Kaip nebutų, bet Nanking'o apylinkėje ir pačiame mieste eina pragariški mušiai tarpe kinų ir japonų. Galimas daiktas, kad japonai Nankingą užims, nors kinai narsiai ir atkakliai jį gina.

Lietuvos Vyriausybė ir Darbininkai

KAUNAS. — Gruodžio 5 d. įvyko Darbo Rumų plenumo suvažiavimas. Vyriausybės vadovų suvažiavime sveikino vidaus reikalų ministras, generolas Čaplikas. Savo žodyje jis pareiškė: „Vyriausybė siekia tikslo, kad visiems mūsų tėvynėje būtų jauku, sotu ir gera gyventi. Sulig išgalės aprūpinami 30,000 pramonės ir 150,000 žemės ūkio darbininkų. Viešiesiems darbams išdala kasmet skiria per 3 mil. litų.“

Suvažiavimas išrinko delegaciją, kurią priėmė Valstybės prezidentas, dalyvaujant ministeriui pirmininkui ir vidaus reikalų ministeriui. Darbininkų delegatai padėkojo Valst. prezidentui už nuolatinį vyriausybės rūpinimąsi darbininkų reikalais, už išleistus darbininkų ekonominei, socialinei ir kultūrinei buklei gerinti įstatymus ir už įsteigtas socialines įstaigas.

Suvažiavimas svarstė Darbo Rumų 1938 metų samatą ir priėmė ją 881,500 litų sumoje. Be to, nutarta steigti darbininkams poilsio namus, taupomąsias kasas, švietimo kursus, išplėsti esamą nemokamą teisinę pagalbą ir išrūpinti įvairius papigimus.

Pagrobė Amerikiečius Rusijoje

MASKVA. — Gruodžio 10 dieną paaiškėjo, kad dingio rašytojas D. L. Robinsonas, Jungtinių Valstijų pilietis. Šiai žinia paskylus, jo žmona pasakojo spaudos atstovams, kad p. Robinsonas buvo susirgęs greitos pagalbos automobiliu išvežtas į ligoninę. Bet už kiek laiko dingio ir ponio Robinsono nei jos rašytas į Ameriką laiškas saviškiams, tarp kita sako, kad jos vyras ir ji buvę persekiojami Rusijos šnipų ir kad tas „išvežimas“ į ligoninę gali būti bausiu atsitikimu, tai yra, kad Robinsonas bus pagrobtas kokiais tai politiniais sumetimais Rusijos slapstosios policijos.

Robinsonas su savo žmona buvo nuvykę į Rusiją 20-metinės revoliucijos sukakties minėjimo proga ir buvo pradėjęs derybas išleidimui jo raštų Rusijoje.

Amerikiečiams dingus, Jungtinių Valstijų valdžia atsuntė Rusijos valdžiai griežtą reikalavimą dingusius amerikiečius surasti, nes sulig sutarties su Rusija, kožno Amerikos piliečio buvimas Rusijoje turi būti apsaugotas.

Italija Pasitraukė iš Tautų Sąjungos

ROMA. — Gruodžio 11 dieną Italijos diktatorius, Mussolinis, buvo sušaukęs fašistinės tarybos posėdį svarbiems reikalams aptarti. Vyriausias tų reikalų, tai Italijos nusistatymas, ar dalyvauti Tautų Sąjungoje, ar iš jos visai pasitraukti. Taryba, posėdžiavus septynias minutes, nutarė iš Tautų Sąjungos pasitraukti, apie ką vėliau Mussolinis pranešė susirinkusiam miniai nuo Palazzo Venezia balkono. Kalbėdamas apie šį žygį, Mussolinis pasakė: „Mes iš Tautų Sąjungos, iš to svyruojančio dievnamio pasitraukėme ir to žygio nesigailime, nes ten ne taikos pasaulį ieškoma, bet karui rengiamasi“.

Pasitraukdama iš Tautų Sąjungos, Italija pasekė Vokietiją ir Japoniją, kurios jau kuris laikas yra tai padarę. Prie to Mussolinis labai supykęs ant Tautų Sąjungos, kuomet ši pasikėlė prieš Italiją sankcijais laike grobimo Etiopijos. Pasitraukus iš Tautų Sąjungos, Italija sakosi pati dirbsianti taikos siekimui. Italai Mussolinį, pranešęs apie šį žygį, sveikino garsiais šūkiais, tačiau pasaulis ir tai kitaip žiūri: fašistinė traicė — Italija, Vokietija ir Japonija — pradės savo užsiėmimus vykdyti ir sukelti tokį pasaulinį pragara, kokio dar niekad nebuvo.

Streikas Fordo Dirbtuvėje

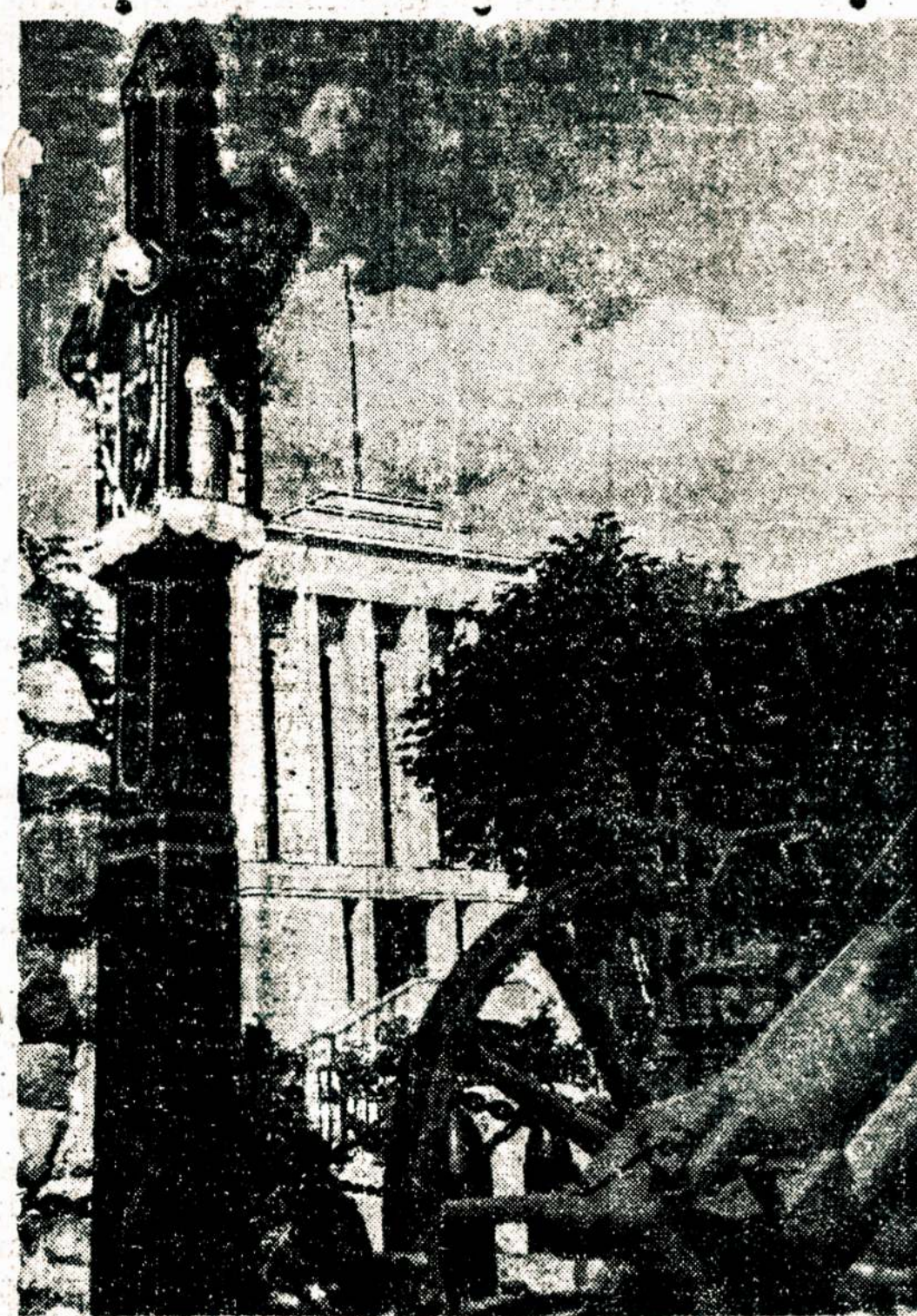
KANSAS CITY. — Čia Fordo dirbtuvėse paskelbta streikas, kuriam vadovauja United Automobile Workers unija. Unija nurodo, kad Fordo dirbtuvė, kuri atsidarė praeitą rudeni negrazino ir į darbą nepriėmė kai kurių unijos darbininkų, bet jų vietoje pasamdė kitus ne unijistus. Jeigu Fordas nepatenkins unijos reikalavimų, tai yra unijistų nesugrąžins prie darbo, tai unija rengiasi streikus paskelbti visose Fordo dirbtuvėse.

Ivairūs Lietuvos Gyvenime Įvykiai

SEIMAS. — Gruodžio 3 d. Lietuvos seimas užbaigė rudens sesiją. Valstybės prezidentas sušaukė nepaprastą sesiją nuo gruodžio 7 d. iki 22 d. septyniems svarbiems įstatymams apsvartyti.

VILNIUS. — Nuo 1914 m. čionai veikia „Lietuvių Labdaringa Draugija“. Ta draugija tarp kitko išlaikė kelis bendrabučius, kuriuose gyveno keli šimtai neturtingų tėvų vaikų,ėjusių Vilniuje mokslus. Dabar lenkai uždarė šiuos bendrabučius, liepdami vaikams išsikirstyti. Vaikai išmesti į gatvę turės grįžti pas tėvus ir dauguma jų atsisakė nuo mokslo.

VILNIUS. — Vilniaus Stotara gruodžio 3 d. nubaudė dvi dešimtis du lietuvių po dešimtis iki dviejų šimtų penkiasdešimties zlotų už Lietuvos Himno giedojimą Vėlinių Dieną Rasų kapinėse.

Kryžiaus paunksnyje nepriklausomybės kovų patranka.
(Iš karo muziejaus sodelio vaizdų).

Priima į WPA Šešpos Darbus

WASHINGTON, D. C. — H. L. Hopkins, WPA darbų administratorius, sako, kad prie tų darbų bus priimta dar 350,000 darbininkų. Esą, tuo tikslu fabrikantai paleidė iš darbų 1,000,000 darbininkų. Nors gerokas skaičius darbininkų priimama prie WPA šelpos darbų, bet, sulig p. Hopkins pareiškimo, tai dar nepatenkins visų bedarbių reikalų.

Gruodžio 1 dieną prie WPA šelpos darbų dirbo 1,575,000 darbininkų. Pennsylvania valstijos kongresmanas, p. Ellenbogen, yra kongrese įnešęs sumanymą prie šelpos darbų pridėti dar \$500,000,000. Šiuo tarpu tam tikslui yra paskirta \$1,500,000,000 (pusantro milijono dolerių). Šie pinigai skiriamai išleidimui per metus laiko po liepos 1 d., 1938 m.

Vokiečių Akiplėškus Klaipėdoje

Hamburgo teismas padarė būdingą sprendimą. Šiame teisme viena Vokietijos firma pateikė ieškinį prieš vieną Lietuvos firmą Klaipėdoje ir teismas tą ieškinį patenkino, nors žinojo, kad aiškiai laužo civilinio proceso nuostatas. Bet dar būdingiau, kad Klaipėdos teismas, gavęs Hamburgo teismo raštą, pradėjo sprendimą vykdyti. Tada firma kreipėsi į Vyr. Tribūno Klaipėdos skyrių, kuris šiomis dienomis išaiškino, kad Hamburgo teismo sprendimo Klaipėdos teismas negali vykdyti ir tą vykdymą sustabdė. Taip pat Tribūnolas nurodė potams vokiečių teisėjams, kad byla iš esmės tegali spresti Klaipėdos teismas, nes byla priklauso nuo principu, sprendžiama atsakovo būstinėje.

Algų-Valandų Bilius Kongrese

WASHINGTON. — Kongreso atstovų butas gruodžio 13 d. nutarė 282 balsais prieš 123 balsus paliuosuti Tvarkos (Rules) Komisiją nuo tolimesnio svarstymo algų-valandų bilius, kuriuomi siuloma pravedimas įstatymo, nustatant minimum algas ir maksimum darbo valandas industrijoje ir pramonėje dirbantiems darbininkams. Atstovų buto Tvarkos Komisija šį įstatymo sumanymą stengėsi laikyti savo globoj knuolgiausiais, kad tuo budu sutrukdžius jo išleidimą.

Išėjus šio įstatymo sumanymą iš komisijos globos, dabar jis bus svarstomas atstovų bute ir spėjama, kad bus priimtas. Bilius šalininkai jo svarstymo trukdymą primeta „asmeniniams ar politiniams“ sumetimams. Netenka abejoti, kad bilius svarstymas kongrese sukels gana aštrius ginčus, nes šio įstatymo sumanymo priešininkai sako, kad jo priėmimu norima atgaivinti Augščiausiojo Teismo nutarimu panaikintą NRA.

Įstatymo sumanytojai ir jo šalininkai tikrina, kad išleidimas tokio įstatymo, kuriuo būtų kontroliuojami algų minimumo ir darbo valandų maksimumo reikalavimai būtų sumažintas nedarbas, nes daugiau darbininkų gautų darbus industrijoje ir pramonėje, taip pat būtų padidinta visuomenės perkamoji galia, kas irgi prisidėtų prie nedarbo mažinimo. Tokiu budu būtų sumažintas bedarbių skaičius ir nereikėtų tiek daug pinigų išleisti šelpimui nedarbo prislėgtų piliečių.

Bet iš kitos pusės įstatymo priešininkai tikrina, kad tokiu algų ir darbo valandų kontroliavimo įstatymu būtų tiek ap sunkinti darbdaviai, kad dirbtuvės turėtų užsidaryti. Abi vėl bauginama, kad tokio įstatymo išleidimas neišvengiamai veda prie pakėlimo pragyvenimo reikmenų kainų ir tt. Įstatymo šalininkai visa tai vadina mažų vaikų bauginimo priemonėmis, kas negali išgąsdinti suaugusių ir protaujančių žmonių.

Artima ateitis parodys kokio likimo susilauks atstovų bute šis svarbus įstatymo sumanymas.

Kaunas Laimėjo Elektros Bylą

Kaunui jau nuo prieškarinių laikų elektrą tiekia belgų kapitalais įkurta Kauno elektros akcinė bendrovė. Ta bendrovė Kauno miesto centre turi elektros gamyklą, nedidelę ir seną, kuri jau nepajėgė išaugusį miestą aprūpinti elektra. Todėl prieš keletą metų tos pačios bendrovės, tiksliai kitu vardu, buvo pastatyta didelė elektros stotis Petrašunuose, ties Kaunu. Pagal sutartį, ši bendrovė dar turi tiekti elektrą Kaunui iki 1950 metų. Bendrovė turi sau labai palankią sutartį ir elektros Kaunui tiekimas jai duoda didelį pelną. Tačiau bendrovė ima labai augstą elektros kainą.

Miesto savivaldybė elektros bendrovei iškėlė teisme bylą už elektros permokėjimus; savivaldybė tikėtai 1931 metais už elektros bendrovei permokėjusi virš 150,000 litų. Kauno Apygardos Teismas ir priteisė savivaldybei iš elektros bendrovės 154,790 litų. Bendrovė apeliavo į Apelelacinus Rumus, kurie nuodugniai bylą pakeitė. Dabar elektros stotis turės grąžinti Kaunui miesto savivaldybei apie 80,000 litų. Manoma, kad ši byla dar eis į Vyriausiąjį Tribūną.

TALINAS (Estija). — Gruodžio 9—11 dd. čionai įvyko septynių Estijos, Latvijos ir Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerių konferencija.

Rusija Išsirinko "Raudoną Seimą"

MASKVA. — Gruodžio 12 dieną Sovietų Rusija, visuotinio balsavimo, pirmu sykio rinko „Raudoną Seimą“. Balsavimuose galėjo dalyvauti kiekvienas Rusijos pilietis, turįs nemažiau 18 metų amžiaus. Prieš balsavimą, piliečiai buvo gerai prirungti ir užgautuoti balsuoti.

Pranešimai nusako, kad rinkimuose galėjo dalyvauti apie 90,000,000 piliečių ir dalyvavimas labai didelis to skaičiaus nuosimtis. Valdžia dėjo pastangas, kad ir namie budami ligoniniai galėtų balsuoti, todėl tokiose atsitikimuose sergantieji užbalsavo namie, o jų balsai į suskaitymo vietas nunešė jų tarnai ar pasiuntiniai.

Kiek matosi, tai bus išrinkti vien komunistų partijos statyti kandidatai, nes kitų partijų kandidatus buvo draudžiama statyti. Išsirinkus „Raudoną Seimą“, jis rinksis vyriausią viršininką. Dabar eina kalbos, kas tuo viršyla bus išrinktas. Spėjama, kad Stalinas galėtų būti išrinktas, jei norėtų. Bet, esą, Stalinas nemėgsta su sveitųjų šalių diplomatais susitikti, tai gal šios vietos ir nenorės. Reikės ką kitą išrinkti.

Nors po šių rinkimų bus sudaryta konstitucinė krašto valdžia, tačiau, tikima, kad Rusijos valdys maža sąjėklė komunistinių politikierių, Stalinui vadovaujant.

TEVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikina ir autoriams negrąžina, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SEKTINAS PAPROTYS

„Tėvyne“ tilpusiam rašiny apie Lietuvos kariuomenės 19 metų sukaktį, pažymėta Lietuvoje susidarius naujas paprotys, kuri vertėti pasekti ir Amerikos lietuviams. Vietoj išleisti pinigų pirkti brangių gėlių vainikų mirusiems bei švenčių proga vietoj kelti balius ir daryti vizitus, pinigai paaukojami ginklų fondui.

Taigi Amerikos lietuviams, ypatingai SLA. nariams, reikėtų pasekti šį pavyzdį bent Kalėdų švenčių proga. Žinoma, apseiti be kalėdinių pasiūlykimų ir pokilių vargiai būtų galima. Tačiau Kalėdų dovanų pirkimas reikėtų jungti su parama mūsų kultūriniam darbams. Vietoje pirkti kokius ten žibūčius ar kitus menkėlius, už kuriuos dažnai reikia brangių užmokėti, būtų daug naudingiau ir visapusiškai reikšmingiau nupirkti tokias Kalėdų dovanas savo giminiams ir draugams, kurių pirkti numatomum mūsų kultūrinis darbas.

Štai Susivienijimas siūlo savo nariams ir draugams pirkti Kalėdų dovanoms SLA. Aukso Jubilėjaus Albumą ir SLA. Jubiliejinių metų atžymėjimui išleistas prie laikrodžių pakabėles (fobs). Kad pirkėjams palengvinti šių puikių Kalėdų dovanų nupirkimą, teikiama didelė nuolaida šių prekių kainoje. Kuomet prieš Kalėdų šventę visokių prekių kainos biznierių pakelia, tai Susivienijimas savo siūlomų Kalėdų dovanoms prekių kainas numazina. Mat Susivienijimas kultūrinį darbą kurinius Kalėdų dovanoms siūlo.

Todel linkėtina, kad visi SLA. nariai ir mūsų organizacijos draugai pasinaudotų šiuo nupigimimu ir Kalėdų dovanoms pirktų SLA. Albumą ir su SLA. Jubiliejinių metų ženklelių pakabėles prie laikrodžių. Tokiu šių prekių nupigimimu Susivienijimas teikia Kalėdų dovanas ir jų pirkėjams. Kaip žinoma, dabar Albumo kaina \$4.00, tačiau kas pirm Kalėdų prisiųs \$3.50, gaus Albumą ir pakabėlę. Daugiau informacijų šiuo reikalu rasite oficialiam pranešime, telpamam šiame „Tėvyne“ numery antrašte „Pasinaudokite Kalėdų dovaną“.

Gerbi SLA. nariai, sujungkime Kalėdų dovanų pirkimą su parama Susivienijimo kultūriniam darbams. Pirkdami SLA. Albumą ir su SLA. Jubiliejinių metų ženklelių pakabėles prie laikrodžių suteiksime reikšmingas ir ilgai atmintinas Kalėdų dovanas savo giminiams bei draugams ir kartu paramėsime Susivienijimo kultūrinis darbus.

INDUSTRIALISTŲ KONGRESAS

Pereitą savaitę įvyko New Yorke Amerikos Industrijos Kongresas, kuriame dalyvavo apie 2,000 industrijos vadų. Žinoma, kaip darbdaviai iš savo taškarėgio svarstė krašto ekonominius reikalus. Kongreso dalyviai nusiskundė, kad „naujosios dalybos“ palaikomas darbo santykių reguliavimas ne tik neteikia darbdaviams lygių teisių su darbininkais, bet ir instiguoja streikus.

National Steel korporacijos pirmininkas, Ernest T. Weir, nurodė, kad pirmi šiuo metu pusmečiu Amerikoje buvo 2,500 streikų, kurie sudarė penkis milijonus dolerių nuostolių neuždribtomis algomis, sumažėjusiais prekių pardavimais, sugadinimais dirbtuvių ir kt. Esą tai buvęs didžiausių darbininkų nera-

umų ir brangiausiai kainavęs laikotarpis visoje mūsų krašto istorijoje. Taip pat nurodyta, kad prezidento Rooseveltto administracija nesuvalkoma daro visokius planus ekonominėje srityje, prie kurių jokiū būdu industrija ir pramonė nespėjanti prisitaikyti. Del to esą ir susilaukėme dabartinio ekonominio smukimo, kas yra neabejotinai depresijos pasikartojimu.

Ekonominiam atsigavimui industrialistų kongresas nurodė būtina reikala nuosirdžios kooperacijos tarpe valdžios, darbininkų ir darbdavių. Esą puolimais tik kapitalo ir darbdavių pastovaus ekonominio gerbuvio nebus galima pasiekti. Dabartinis ekonominio smukimo pasikartojimas tą kuoašciausiai parodo.

Taip mūsų krašto ekonominę padėtį supranta industrialistai. Valdžia ir darbininkai, be abejonės, turi savus pasiūlykimus.

SUPRANTA SAVO PADĖTĮ

Pasakelbus vaju pašelpinių draugijų ir klubų prie SLA. prijungimui, jau atsiliepi nemaža draugijų darbuotojų į SLA. Centro Raštine, prašydami įvairių paaiškinimų ir patarimų draugijų prisijungimo prie SLA. reikalu. Tas parodo, kad daugelio pašelpinių draugijų veikėjai pilnai supranta draugijų padėtį ir numato joms grumojantį pavojų.

Žinoma, pašelpinių draugijų nariai ir veikėjai neturėtų suprasti, kad SLA. viršininkai bauginimais apie draugijų likimą nori priversti jas prisijungti prie SLA. Susivienijimas įvertina kolonijų pašelpinių draugijų ir klubų atliktais ir dar atliekamais naudingais darbais savo nariams ir visuomenei. Susivienijimui vienatiniui rūpi, kad draugijos išvengtų pakrikimo pavojaus. Tokis likimas jau ištiko šimtus pašelpinių draugijų ir klubų. Taigi tik paties gyvenimo sudarytus faktus nurodant, patariama draugijų veikėjams rimtai apsvaistyti draugijų ateitį ir jei numatomas pakrikimo pavojus, neatidėliojant dėtis prie SLA.

Kurių draugijų nariai ir veikėjai tokio pavojaus nenumato, niekas tokios draugijos nevertėia prie Susivienijimo dėtis. SLA. viršininkai linki, kad tokia draugija amžinai gyvuotų ir dirbtų užsibrėžtus naudingus darbus savo narių ir visuomenės labui. Joks protaujantis žmogus negali būti priešingas pašelpinėms draugijoms ir klubams bei nepripažinti jų naudingumo. Nurodoma tik tas faktas, kad tokios draugijos neturi ir negali turėti užtikrintos ateities. Jų plėtimuisi ribos persiaurus ir jos negali išaugti taip skaitlingomis nariams, kad jų ateitis galėtų būti užtikrinta.

Taip pat ir draugijų duoklių mokėjimo tvarka negali sudaryti reikiamų rezervų jų išduose, kad būtų užtikrintas pašelplos ir pomirtinės išmokėjimas. Juk neveltui ir Susivienijimui virš 27 metai atgal prisėjo persitvarkyti, nustatant nariams duokles pagal jų amžių. Duoklių mokėjimo norma nustatyta valstijų apdraudos departamentų pripažintomis mokesčių lentelėmis, kurios parentos ilgų metų prityrimu apdraudos srityje. Taigi tik tokia organizacija tegali išsilaikyti ir savo nariams ligoje pašelpa ir apdraudą užtikrinti, kuri turi galimybės augti narių skaičiumi ir kurios nariai moka duokles pagal savo amžių augėčiau minėtų mokesčių lentelių nustatyta norma.

Prisijungimo prie SLA. klausimą draugijos prašomos svarstyti vien savo išsilaikymo ir ateities perspektyvomis besivaduojant. Ši klausimą svarstant draugijų susirinkimuose, mūsų Susivienijimą reikia laikyti tik kaip galimybę draugijoms gelbėtis, jei bus surasta, kad draugijai grumoją ar gali grumoti ateityje pakrikimo pavojus.

Susivienijimui vienatiniui rūpi pagelbėti draugijoms ir jų nariams, o ne bauginimais versti jas pris-

jungti prie SLA. Reikia atminti, kad Susivienijimas ima net didesnę atsakomybę priimdamas draugijas su visais jų nariais, negu kad pasirinkdamas pavienius aplikantus. Susivienijimas niekuomet ne kenkė ir nenori bent kuo pakenkti pašelpinėms draugijoms.

UNIŲ FINANSAI

Net liberališkoji Amerikos spauda stebisi, kodel darbininkų unių vadai griežtai priešinasi išleidimui įstatymu, kuris pareikalautų iš unių viršininkų viešai paskelbti unių finansines apyskaitas. Niekam nėra paslaptimi, kad ne visose unijose viskas tvarkoje. Pavyzdžiui, tulas laikas atgal New Yorko judomų pavėikšų operatorių uniųs pirmninkas teisme buvo pripažintas kaltu už raketierišką uniųs narių išnaudojimą ir teismo nuosprendžiui prašalintas iš vietos.

Pagaliau specialis New Yorko apskričio prokuroras D. Dewey išskėlė teismuose tulų unių vadų labai įjodus raketieriškus darbelius. Aplamai, net pačių unių narių dažnai su nepasitikėjimu atsiliepia apie savo viršininkus finansiniais klausimais. Iškilus viešumon vienos uniųs viršininkų juodiems darbams, neišvengiamai kyla mūžiūjimas ir kitų unių viršininkų darbams, nors jie yra teisingi ir sąžiningi žmonės.

Todel įstatymu parentas unių finansinių apyskaitų paskelbimas viešai, apsaugotų teisingus ir sąžiningus unių vadus nuo visokio jiems nepasitikėjimo finansiniais reikalais. Kokia milžiniška finansinė apyvarta unių veikime yra, tai liudija Tarptautinės Moteriškų Rubų Siuvėjų Uniųs viešai paskelbta finansinė apyskaita. Ši uni-ja 1936 metais turėjus pajamų \$5,320,586 ir tuo pat metu išleidus \$5,005,193. Jei tik viena uni-ja virš penkis milijonus dolerių metinių pajamų ir išlaidų turėjus, tai visų unių pajamos sieks šimtus milijonų dolerių. Vis tik ir unių nariams pravartu žinoti, kam išleidžiami jų suuokami milijonai dolerių.

Jei augėčiau minėtai uni-ja nieko nekenkia viešai skelbti savo finansines apyskaitas, tai kodel kitų unių viršininkai tam priešinasi? Tokia unių vadų baimė viešumos su finansinėmis apyskaitomis neišvengiamai kelia unių nariuose ir visuomenėje nepasitikėjimą jais.

"PASAULIO LIETUVIS"

Lapkričio 15 d., Kaune pradėta leisti Pasaulio Lietuvių Sąjungos laikraštis „Pasaulio Lietuvis“. Laikraštis didelio žurnalo formato 24 puslapių, gausiai iliustruotas atvaizdais ir idomus įvairiais rašiniais. Tuo tarpu laikraštis eis du kartus per mėnesį, redaguoją Pasaulio Lietuvių Sąjungos Valdybos išrinkta komisija: R. Skipitis, J. Leimonas ir J. Kalnėnas.

Kaip jau žinoma, Pasaulio Lietuvių Sąjunga įkurė Pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas, įvykęs Kaune 1935 m. rugsėjo 11—18 dd., kartu išrenkant laikinąją Sąjungos valdybą. „Pasaulio Lietuvis“ pirmame žodyje Sąjungos valdyba paaiškina laikraščio leidimo tikslą, tarpe kita pažymėdama, kad Sąjungos Valdyba savo numatytiems darbams sutiko neapgalvinti kliūčių ir tik po dviejų metų susilaukė palankesnių sąlygų. Bet ir žiomis sąlygomis Sąjungos Valdyba negalės plačiai išplėsti savo darbo, bet pirmasis žingsnis daromas laikraščio leidimu.

Sąjungos Valdyba užtikrina, kad laikraštis bus nepartinis ir tarptautus viso pasaulio lietuviams, ragins lietuviams vengti tarpusavės nesantaikos ir kvies į bendrą darbą, dedant pagrindan toleranciją — kitokių ištikiminių gerbimą.

Pirmas „Pasaulio Lietuvis“ num. daro gerą įspūdį savo visa išvaizda ir įvairiu turiniu. Laikraščio prenumerata Amerikoje \$2.00 metams. Redakcijos ir administracijos adresas: „Nepriklausomybės aikštė 3, Kaunas, Lithuania.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. A. MONTVIDAS,
2490 Madison St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

BUKITE JAUNI!

Rašo DR. A. MONTVIDAS.

Kada pranešama, kad vidutiniškas mūsų organizacijos narių amžius yra tokis ir tokis, tūli gražu nėra aišku, ar jie yra seni ar jauni. Amžius tik iš dalies pasako žmogaus senumą. Jo arterijos kur kas aiškiau parodo, ar jis yra jau pasėjęs ar dar jaunas.

Arterijos yra tos gyslos arba tie kraujotakai, kuriomis kraujas varomas iš širdies į kūną, kad jį aprūpinti mitybos reikmenimis. Tos reikmenys gaunamos iš maisto, kurį suvalgome, iš oro, kurį įsuaugame, ir iš liaukų syvų. Kraujas atneša jas į toliausias kūno dalis. Išvedintas plaučiuose, jis suteka į širdį, o ji išvaro jį į didelę arteriją (kortą), kuri išsišakoja į mažesnes arterijas, gę tos savo keliu skaldosi dar į mažesnes, kol galų gale mažiausios arterijos virsta tik plonais siuleliais. Visos jos susideda iš raumeninių audinių ir labai plonųjų sluoksnių kitokių celių. Raumeniniai audiniai yra elastiški, tai yra jie gali išsitempti ir susitraukti kai guulastikas. Kada širdis įvaro kraują į arteriją, ji išsitempia nuo jo spaudimo iš vidaus, todel ji pasidaro didesnė — išsiplūcia. Jos muskulinės sienos traukiasi į krūvą, spausdamas kraują iš visų pusių ir jis turi eiti tolyn. Kuomet visos arterijų sienos taip pat daro, i kokią tik arterijų dalį kraujas nepatenka, jis visur spaudžiamas nęstis tolyn. Jeigu nebūtų arterijose elastiškumo, tai yra jeigu jos neišsitemptų ir nesitrauktų, kas gi vartų kraują pirmyn? Jis stovėtų vietoj. Į pilną kraują arteriją (kortą) širdis negalėtų jo daugiau įvartyti, todel ji sustotų dirbusi. Visi kūno audiniai badautų ir sustotų eję savo pareigas. Žodžiu, žmogus mirtų.

Dabar gal bus aišku, kodel yra taip svarbu turėti minkštas, elastiškas arterijas. Bile tik širdis sveika ir pumpuoja kraują tinkamai, elastiškos arterijos spaudžia jį sparčiai nęstis tolyn ir aprūpinti kiekvieną kūno dalelę. Kada dirbame, mąkstėtinamės, susijaudiname, medžiagų apykaita kūno audiniuose yra spartesnė, to-

del kraujas turi eiti našiau. Sparčiau jį reikia išvėdinti ir iš oro reikalingų dujų paimti, todel alsavimas pagreitėja. Širdis tankiau ir stipriau plaka, kad didesnį kraują kiekį pavartytų į kūną. Keno širdis silpna arba jos mechanizmas sugedęs, tas nę bęgti, nę smarkiai dirbti, nę laiptais lipti negali. Keno plaučiai ligoti arba liguoti, tas irgi pritrūksta kvapo. Negeriau yra ir tiems, kas turi kietas arterijas. Širdžiai prisieina daug stipriau paspausti, kad išvartius kraują į mažai išsiplūciančią arteriją, todel laikui bęgant pati širdis nusidėvi ir išsiplūcia. Neganėtinai slėgiamas kraujas eina lėtai kietomis arterijomis. Kol nereikia dirbti, bęgti, mąkstintis, susijaudinti, jo lėtas bęgimas gali luti gagnetinas. Net ir lengvai gyvenant ir ramiai užsi-laikant, lėtumas gali būti perdidelis. Tuomet pradedama jausti kūno dalių užmirimai ir užtirtimai, ypač kojų ir rankų; kojų ir rankų šaltumas, mėšlungiai, skambėjimas ausyse, svai-gimas, galvos skaudėjimai, nemiga, sutingimas, nepajėgumas ir daugelis kitų simptomų atsiranda nuo arterijų sukietėjimo. Juo mažiau jos elastiškos, juo prastesnė kraujo cirkuliacija. O juo ji prastesnė, juo blogiau aprūpinamas visas kūnas reikalingomis medžiagomis. Nors jis gyvas, tačiau jau nešašas, mažiau veiklus. Reikalingos pastangos, užsispyrimas gyvumą parodyti. Tos pastangos paprastai kenksmingos. Jos verčia širdį persidirbti, be laiko nusidėvėti. Kuri nors kraujo persipildžiusi arterija gali pasilikti išsiptusai ant visados. Kuri nors mažutė gali neatlaikyti kraujo spaudimo iš vidaus ir plyšti. Kuomet praplyšta smegenų arterija ir kraujo išbėga į jas, sakome, kad žmogus gavo apoplekiją. Jis gali mirti vietoj. Jeigu nemiršta, tampa paralyžuotas. Jeigu kraujo išbėga mažai ir jis ištirtęs išnešamas, paralyžas išnyksta. Visgi yra aišku, kad turėti kietas arterijas yra pavojinga. Pagal jų kietumą galima spręsti, ar žmogus dar ilgai gyvens, jeigu jo kas neužmus arba kokia liga neužklups.

Kitą sykį pakalbėsiu apie arterijų kietėjimo priežastis. Jų vengiant galima pasilikti jaunų ir našių, nors amžiaus metai ir didėja.

Atbusk, Amerikos Lietuvi!

Amerikos lietuvių laikraščiai, ypač dienraščiai, turi įsi-vedę „Motery. Skyrius“. Kai kurių laikraščių tie skyriai gana žingeidūs. Laikraščiai taip pat turi įsivedę ir „Jaunimo Skyrius“, tik galia, kad anglų kalboj. Žmogus, įsikaitęs tuos du skyrius, matai, kaip ant delno padėta daiktą aiškiai: tie skyriai nebogi, bet manęs jie nepatenkina. Nepatenkina todel, kad nę vienas jų neiskelia darandų būti ateity. Talentų.

Dar „sporto sritį“ jaunuoliai, savo vedamame skyriuje gana gražiai nušviečia. Bet muzikos, šokių, įsivinėjimo, piešimo ir tt. beveik niekad neprisimenama nei jaunimo nei moterų skyriuose. O jog mes turime nemaža talentų, kurie žusta užmiršti. Visą ką visuomenė žino, tai tik tada, kada tyčia ar netyčia nueina į pramogą ir ten netikėtai pamato nepaprastą šokinę ar grupę šokikų. Tuo ir baigiama žingeidauti apie talentus. Išėję iš pramogos, šokikė ar šokikų grupė, iš galvos ir išgaruoja. Tas pats atsitinka ir su kitais talentais, kaip štai: rankdarbiai, mezgimas, įsivinėjimas, piešimas. Apšvietos Moterų Draugija, Chicagoje, seniau budavo nors „bazara“ padarydavo, kurį pavadindavo meno paroda, ir išstatydavo ne Amerikos jaunimo rankdarbius, audinius, bet iš Lietuvos audinius, mezginius.

Nepeiktinas dalykas, dalinai net ir geras, nes duoda progą jaunimui susipažinti su Lietuvo išdirbiniais. Bet delko Amerikoje gimę ir augę mūsų vaikai užmiršti? Man, kaip gydytojui atsiema dažnai profesijos srity einant pareigas, jėti stubon, kur nesykį turi nusistebėti.

Nepeiktinas dalykas, dalinai net ir geras, nes duoda progą jaunimui susipažinti su Lietuvo išdirbiniais. Bet delko Amerikoje gimę ir augę mūsų vaikai užmiršti? Man, kaip gydytojui atsiema dažnai profesijos srity einant pareigas, jėti stubon, kur nesykį turi nusistebėti.

Šventinimo iškilmės buvo didelės ir nepaprastos. Į jas at-

žangos nęskę galėtume pasigęrėti, pamatyti mūsų augančio jaunimo kirubinius darbus.

Mes stebimės ir savo plikas ir žilas galvas krapštome, kad jaunimas nuo mųs nuostola, kad jis lietuvių žuna, kad amerikanizacijos bangos mūsų jaunimą prarija. O ką gi mes duodam savo jaunimui, kad prie savęs palaikyti? Mes net nematom mūsų talentų, kuriais svetimačiai sužavėti tampa ir iš mųs juos atima. Ar ne?

Mes netik kad nieko kurybiniai kultūrinio jaunimui neduodame, bet ir pasireiškančius talentus neįkainuojam, o dažnai net paneigiam. Vis mes dar storižieviai, nęsašyti, nors jau prazilę ar nuplikę mūsų galvos.

Atbusk lietuvi, jau laikas! Neužlgo Lietuva švęs 20 metines nepriklausomos valstybės sukaktuves, o tu vis dar miegi.

Dr. A. L. Graičunas.

Žydai Džiaugiasi Gyvenimu Lietuvoje

Telsiuose yra augštoji žydų vyko daug svečių iš visų Lietuv- talmudo mokykla „Jašiva“. Tokių mokyklų visam pasaulyje tesama keturių. Į ją suvažiuoja mokinių iš visų Europos kraščių, net iš Amerikos, Afrikos ir kt. Šita augštoji talmudo mokykla turi Telsiuose ir pagelbinę mokyklą „Mechina“, kurioje parengiami mokiniai. Parengiamoji mokykla iki šiol buvo blogose patalpose. Jau kelinti metai, kaip Telsių žydų rabinatas renka aukas ir siūlo Telsiuose šiai parengiamai „Mechina“ mokyklai naujus rumus, kurie jau šiais metais galutinai baigti ir dabar iškilmingai pašventinti.

Šventinimo iškilmės buvo didelės ir nepaprastos. Į jas at- tų. Tsb.

Lietuvių Politinė Demonstracija Paryžiuje

Rašo Prof. Dr. J. Bagdonas.

Užsienio, ypač Amerikos Jungtinių Valstijų lietuviai, daug padėjo savo tėvynei, kuomet dar buvo uždrausta spauda ir ejo politinė kova už lietuvių teises. Be to, jie padėjo įrengti lietuvišką skyrių Tarptautinėje Parodoje Paryžiuje 1900 metais.

Kadangi 1900 m. lietuvių paroda turėjo politinį tikslą ir buvo susijusi su lietuvių spaudos uždraudimu, todėl svarbu prisiminti spaudos uždraudimą ir rusų politiką lietuvių atžvilgiu.

1863 metais, kai yra žinoma, lenkams sukilus prieš rusų valdžią ir rusų valdžiai susekus, kad tame sukilime yra dalyvavę ir lietuviai Vilniaus generalgubernatoriaus Muravjovas, kitiems patarus, sugalvojo užkirsti kelią lenkų įtakai Lietuvoje, uždraudus lietuviams vartoti spaudoje lotynišką raidę, rusų, rusų supratimu, buvo pertaisytos ir lenkiškas ir ne tik lenkų, bet ir lietuvių vartojamos. Vieton „lotyniškai-lenkiškų“ raidžių gen-gub. Muravjovas įsakė įvesti rusišką raidę, vad. „kirilica“ ir tokiu būdu tikėjosi galėsiant suartinti lietuvių su rusais.

1864 m. buvo išvesti ir lietuvių kalbą vadovėliai pradžios mokykloms ir atspausdinti rusišku šriftu, o 1865 m. rugsejo mėn. 13 (25) d. Vid. R. Min. Valuvė išleido įsakymą, kuris išvertus šiaip skamba:

„1. Draudžiama spausdinti lietuvių ir žemaičių tarmėmis leidinius lotynų-lenkų raidėmis. 2. Gubernijų viršininkai privalo visomis priemonėmis uždrausti įvežti, pardavinėti ir platinti kokių nors būdu tuos leidinius. 3. Neįsipildžius šių įsakymų...

mu draudžiamieji leidiniai konfiskuojami.“

Be to uždraudimo tikslas nebuvo pasiektas: viena jau nuo XVI am. lietuvių literaturoje buvo vartojamos lotynų raidės, o antra, liaudis ir uždraudimą žiūrėjo, kaip į rusų valdžios priemonę provoslavijai įvesti ir raštų, spausdintų rusų raidėmis, ne tik nepriėmė ir neskaitė, bet ir juos žiūrėjo, kaip į pavojingus ir degino. Nuo 1865 m. lietuviškos knygos buvo spausdinamos užsieny, daugiausia Rytų Prusijoje, Tilžėje. Pradžioje tas uždraudimas ne labai buvo jaučiamas: dvarininkai ir kunigai buvo su lenkė, o liaudis daugiausia pageidavo maldų knygų.

Be to praėjus nutautėjimo periodui, kuris tęsėsi ištisus 18 metų (1865—1882), ir pasirodžius pirmam tautiškam laikraščiui „Ausrai“ 1883 metų pradžioje, visuomenė labiau pajuto skriaudą, kurią padarė lietuviams rusų valdžia, uždraudusi jiems spaudą. Dar daugiau pajuto tą skriaudą, atsiradus demokratų laikraščiui „Varpu“ 1889 m., o ypač įvykus Kražių vad. skerdynėms 1893 m., kada Kauno gub. Glingenbergas smurto keliu su ginkluotais kareiviais užėmė Kražių bažnyčią, žudydamas paipriešinusius. Kražių žudynės žymiai padidino valdžios priešų skaičių ir nuo 1893 m. gali sakyti prasidėjo aktyvi politinė kova, kuri ypač paastrėjo 1897-1899 metais. Tuomet pavartota naujas kovos metodus, atsišaukimai, kurie kurstė minią prieš rusų valdžią, žmonėms, ypač jaunimui patiko. Buvo nemažai areštuotų ir išsiųstų į Sibirą.

Rytų Rusiją, kiti emigravo Ameriką, Vakarų Europą, Šveicariją. 1899 m. pavasary teko ir man emigruoti ir apsigyventi Rytų Prusijoje, o vėliau Londone.

Tokioje politinėje atmosferoje gimė idėja dalyvauti Paryžiaus parodoje 1900 metais.

Sumanymas įrengti savo skyrių Paryžiaus 1900 m. parodoje visų pirma yra kilęs Amerikos lietuvių tarpe. 1893 m. pabaišoj, vadovaujant kun. Milinkskui ir kt., įsikūrė Lauryno Ivinškio Liet. Europos-Amerikos draugija, kuri 1894 m. išleido savo atsišaukimą į Lietuvos visuomenę ir kvietė rinkti žinias apie Lietuvos senovę, sueiti į pažintį su kitomis tautomis ir dalyvauti Paryžiaus parodoje 1900 m.

Be to draugijos sumanymas nerado pritarimo Lietuvos visuomenėje, nes įvykus 1893 m. skerdynėms. Kražiuose, 1894 m. visuomenė labiau pajuto politinį Rusijos jungimą ir atsiliepė tam tikrais priešingais valdžiai raštais ir jų platiniimu. Juo didesnis buvo lietuvių pasipriešinimas, juo didesnis buvo lietuvių persekiojimas. Revizijos, areštai, išsiuntimas iš Lietuvos, prasidėjęs Suvalkų gub. persimetė į Kauno gub. Prie tokių politinių sąlygų nebuvo užtektinai nė laiko, nė jėgų užsiimti mokslo ir Lietuvos senovės tyrinėjimais.

1899 metų pradžioje tarp šveicarijos lietuvių, gyvenančių Ciuriche, vėl iškilo sumanymas įrengti savo skyrių Paryžiaus 1900 m. Lietuvos jaunūomenės komitė, į kurį buvo įrinkti Alf. Moravskis, Pr. Žitkevičius ir M. Kontovaitis, išleido atsišaukimą į Lietuvos visuomenę ir kvietė ją padėti įrengti lietuviškųjų raštų parodą Paryžiuje 1900 m. Tie raštai bus įdomūs jau vien dėl to, kad jie lietuviams uždrausti vartoti, ne dėl jų turinio, bet dėl lenkiškai-lietuviškų raidžių, ir kad paskelbimas tokios tiesos pašviestoms pasaulio tautoms palengvins lietuviams atgauti savo uždraustą spaudą.

Šitas sumanymas rado didelį pritarimą Lietuvos visuomenėje. Jam pritarė Lietuvos demokratų su „Varpu“ ir „Ukininku“, krikščionys demokratų su „Tėvynės Sargu“, dagi „socialdemokratų su „Aidu Liet. Darb. Gyv.“

Tam sumanymui pritarė ir amerikiečiai, kurie lėpos komitė iš 5 žmonių: kun. J. Žilinsko, kun. Miluko, Dr. J. Šliupo, P. Mikolainio ir J. Paukščio. Be to, amerikiečiai nubalsavo kviešti parodai rengti Dr. Basanavičių, kuris gyveno Varne (Bulgarijoje). Ciuricho Komitetas savo sumanymą paskelbė ne tik lietuvių, bet ir lenkų, ir rusų laikraščiuose.

Sužinoję apie tą sumanymą Tilžės vokiečiai pakėlė truksmą ir, norėdami tam sumanymui pakenkti, paskelbė neteisinių žinių, kad tarp lietuviškųjų raštų esą daug „anarchistiškų ir nihilistiškų“, kad Lietuvoje esą tam tikras komitetas, kad ta paroda galinti vokiečiams pakenkti ir tt. Matyt, Tilžės vokiečiai bijojo, nūstoti pelno, leidžiant lietuviams savo raštus spausdinti pačioje Lietuvoje. O tas pelnas buvo ne mažas: Angrabaitis savo statistikoje apskaičiavo, kad nuo 1864 iki 1896 m. pabaigos už atspausdintus raštus lietuvių užmokėta vokiečiams pusantro milijono rublių.

Paskelbti ir išgarsinti tas sumanymas buvo nesunku, bet labai sunku buvo jį įvykdyti. (Daugiau bus)

Vėlinių Papročiai Lietuvoje

Lietuviai, kaip ir kitos kultūringos tautos, jau žiliosios senovės laikais tikėjo žmogaus sielos nemarumu. Jie tikėdavo, kad mirusio žmogaus vėlė pereidavusi į kurią nors kitą būtybę: į gėles, į medžius ar į gyvulus. Pasak musų tautosakos, mirusi ar tik iš savųjų tarpo atsiskyrusi mergelė virstanti pilkaja ante, plaukiančia jūromis marelėmis, ar raibąja gele, lekiančia žaliosiomis girėmis ir graudžiai kukuojančia rytą vakarėlį močiutės sodelyje; mirusi močiutė virstanti žaliaja eglele ar liepa-liepužele; berniškis — margu sakalėliu, marių narūnėliu ar dievmedėliu ir berželiu svyrūnėliu. Tvirtas vyras virstas ažuolu, uosiu ar beržu, silpnesnis — kuriuo nors trapesniu augalu. Tuo tikėjimu, kad žmogaus vėlė virstanti kuriuo nors augalu, yra paremta ir visiems gerai žinoma „Eglės žalčių karalienės“ pasaka.

Lietuviai, tikėdami vėlės pomirtinį gyvenimą, mirusįjį stengdavosi palaidoti iškilmnvių su tam tikromis apeigomis, kurios vėlei palengvindavusios įeiti į pomirtinį pasaulį. Kadangi senovės lietuvių tikėdavo, kad vėlės po mirties gyvendavusios toki pat gyvenimą, kaip ir šioje žemėje, tai mirusįjį stengdavosi aprūpinti visais kelionei reikalingais daiktais. Pavyzdžiui, karį laidodavę, t. y. sudegindavę, ant lauko su šarvais, ginklais ir drauge su jo mylimuoju žirgu. O jei mirdavęs ar kare žudavęs bajoras ar kunigaikštis, tai, be augščiau minėtų daiktų, dar drauge su juo sudegindavę keletą vergų ar belaisvių, kurie velioniu po mirties turėdavę tarnauti. Kodėl lietuvių lavonus degindavo, o ne žemėje laidodavę, yra toks XIII amžiaus metraštininko užrašytas padavimas:

— Kažkoks Saviis savo mirusį tėvą iš pradžios palaidojęs žemėje. Kitą dieną jis ant kapo tėvui nunešęs visokių valgių ir klausęs, kaip tėtušis miegojęs; šis jam atsakęs, kad labai blogai, nes kirminai, sliekai ir kitokios biaurybės jį graužiusios. Tada gerasirdis sunus iškasęs tėvą ir įkėlęs jį į medį. Kitą dieną vėl nunešęs tėvui valgyti ir klausęs, o kaip jis dabar miegojęs. Tėvas atsakęs, kad blogai, nes uodai ir kitokie vabalai medavę ramybės. Tada sunus, nebeišmanydamas ką daryti, sukrūvęs lauką ir ant jo sudeginęs savo mirusį tėvą. Kitą rytą vėl klausęs kaip tėvas išsėjęsis. Šis sunui atsakęs: „Kaip kudikis lopšyje saldiškai miegojau“. Nuo to, esą, ir pradėję lietuvių lavonus deginti.

Prieš laidojant, velionis kurį laiką savo namuose dar budavo pašarvotas. Artimieji ir tam tikros raudotojos velionį apraudodavo. Raudoje budavo suminė visa, kas mirusiajam šiam pasaulyje buvo malonu, kuo jis gyvendamas džiaugėsi ir gėrėjos. Pasak senųjų raudų, vėlės po kiek laiko patenkančios į amžiną tėviškėlę, kurioj nuskrendančios paukščių keliu. Pro vėlių vartelius patenkančios į augštą kalnelį, kur jas priims tėvų ir protėvių vėlių pulkelis; imas jas už baltų rankelių, sodinas į vėlių suolelius. Čia jos gaunančios tokią vietą, kokią yra nusipelnusios gyvendamos šioje žemėje. Ypač čia esančios labai gerbiamos vėlės ty karių, kurie žuvę narsiai begindami savo tėvynę. Čia jie gyvena linksmi, laimingai, be jokių rūpesčių; turį tuos pačius žirgus, ginklus ir rubus, kurie juos laidojant buvo sudė-

ti į kapus; iš aukso taurių alų midų gerią, medžioją, tėvynę saugoja.

Senovės lietuvių manymu, vėlės gyvendavusios ne tik joms skirtame pasaulyje, bet jos taip pat labai dažnai klaidiodavusios ir po šią žemę. Ypač savižudžių ir nepalaidotų vėlės klaidžiojančios po žemę ir neduodančios gyviesiems ramybės. Dr. Jonas Basanavičius yra paskelbęs storą tomą pasakų apie vėles ir velnius, pavadintą „Lietuviškųjų vėlių bei velnių gyvenimo“. Šiam veikalui plačiai pavaizduoti lietuvių santikiai su vėlėmis tarp, kaip jie atsispaudė musų liaudies pasakose ir padavimuose. Šios pasakos ir padavimai, kuriems pradžią bus davę žmonių sapnai, haliuciacijos ir iliuzijos, mums vaizdžiai rodo, kiek artimai lietuvių yra susigyrę su mirusiųjų vėlėmis.

Senovės lietuvių vėlių kultas tiek buvo stipriai įaugęs į liaudies sielą, jog nei krikščionybė, su naująja pasaulėžiūra, nepajėgė jo visiškai panaikinti. Daug to kulto liekanų mes užtin kame ir krikščioniškų vėlinių papročiuose. Adomas Mickėvičius, naudodamasis liaudies padavimais ir dainomis, yra parašęs veikalą, vardu „Vėlinės“, kuriame vaizduoja senovės lietuvių vėlių vakaro papročius.

Vėlinių vakarą kaimiečiai, burtininko vedami, susirenka apieštoje kopytėlėje. Susirinkusiems burtininkams įsako uždaryti ir geležiniais raktais užrakinti duris, užpusti žvakės liepsną, langus užtiesti tamsiomis marškomis. Visiems sustojus aplink grabą ratu, jis pradeda, darydamas burtus, iššaukti vėles: susirinkti visos šičia, kiek tik yra jų, ton kopylėn, sekant tėvų padavimu, jus mes burtais apkerėsime, valgių, gėrių ir maldimų, kiek galėsim, tiek padėsime.

Kaimiečiai pučia augštyn burtininko uždegtą pakulų kuodelį, kuris palubėje sudega, o pats burtininkas šaukia vėles. Pirmiausiai jis šaukia nekaltas vėles, kurios šiame ašarų, vargų ir piktybių pasaulyje nelėgai tebuvo: pasirodė ir išdilio, kaip šie dumai to kuodelio. Jos su vėtrm ir audrom paprpto skrajoti po padangių šalį, bet dangun įeiti negali. Burtininko šaukiamos pasirodančios vaikų vėlelės, kurios į dangų negalinčios įeiti, neris joms šioje žemėje buvę gera. Jų prašomas burtininkas duoda kiekvienai po du grūdų garstyčių, kaip kartybių simbolį, nes kurie nepažįsta žemės kartybių, tie negali patirti nė dangaus saldžių.

Vidurakėliu besitarianant, burtininkas su tam tikromis apeigomis šaukia vėles piktybės, kurios visos esančios kaltoje ir prieš gamtą ir prieš žmones. Jo šaukiamas lange pasirodąs baises vaiduoklis, kuris esąs ne kas kitas, kaip dvjoponas. Jis, budamas gyvas, žiauriai kankinęs savo kaimiečius ir už tai numiręs neturįs ramybės. Jo skriaustųjų žmonių vėlės, pavirtusios paukščiais, dabar jį visokiais būdais kankinančios, neduodančios jam nėvėjos nei valgyti nei gerti. Tos vėlės skundžiasi, kaip žiaurus ponas jas nežmoniškai skriaudęs ir kankinęs. To pono vėlei, pavirtusiai vaiduokliu, nė per vėlių šventę nieko negalima esą padėti, nes kas žmogumi but nemokąs, to žmonės gelbėti negali.

Jau daug musų tautinių papročių yra išnykę, tačiau vėlinių papročiai, nors ir žymiai pasikeitę, yra išlikę ligi šių die-

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

MODERNISKAS KARAS.

Seniau žmonės drebėdavo iš pasibaisėjimo sėtoniško žiaurumo kariaujančių tautų viena prieš kitą. Bet dabar, taip vadinamuose moderniškuose karuose, be jokios atodairios, žuodmi visai nekalti žmonės. Tai naujas priedas prie visų tų karų baisenybių.

Sakoma, kad viskas yra teiseta laike karo, bet kurie matė mušių laukuose, baisiausius naikinimus, mėtymą bombų ir eksploduojančių medžiagų iš oro, sudraskytus kunus moterų, sužeistų kudių, klyksmą sužeistųjų — kitaip apie karą mano ir kalba. Tai matydami, kad ir kiekiausiai užsiartavojusiomis širdimis asmenys negali susilaikyti nuo ašarų.

Buvau pasižiūrėti krutamuose paveikluose moderniško karo, girdėjau balsus dejuojančių ir mirstančių civilių žmonių ir vaikų kruvose griuvėsių, kur lėktuvai dešimties minučių laike sugriovė keliolika didelių būdinkų, mėtydami iš oro bombas. Žmonės, kurie prieš penkiolika minučių buvo sveiki, linksmi ir niekam nieko nepadarę, dabar jau sužeisti raitosi degančiuose mūrų griuvėsiuose.

Kas gali būti baisesnio? Nežiūrint, kad aš išaugęs iš karsikių amžiaus, bet kad turėčiau galimybės sustabdyti moderniško karo baisenybes, imčiausi ginklo ir visa gerkle šaukčiau pasaulį, kad eitime sustabdyti karą. Bet...

Karai, jei jų ir reikėtų, privalėtų būti vedami kariuomenių tarpe; tarpe grupių, kurios yra tam išlavintos ir prirętos ginti taip vadinamas šalies teises; ginti savo tėvynę nuo gresiančio pavojaus. Bet kuomet privačiai civiliai žmonės, moterys ir vaikai žudomi, tai moderniško karo vaizdo negalima jokiais žodžiais atpasakoti, kai tik vienu žodžiu pasakyti

ny. Vėlinių diena kiekvienam lietuviui yra brangi šventė. Tą dieną didžiausios žmonių minios lanko kapines, mirusiųjų amžino poilsio vietą, puošia gėlėmis ir žvakutėmis savo artimųjų kapus, šelpia pavargėlius, prašydami juos pasimelsti už mirusius gimines. Ypač labai gražiai per vėlines papuošiamos laikinosios Lietuvos sostinės Kauno kapinės. Ant kapų tiek daug sudegama žvakučių, jog visos kapinės atrodo lyg viena liepsnų jura. Tą dieną laikomos iškilmingos pamaldos prie žuvusių karių paminklo. Taip pat gražiai papuošiamas ir Iluminuojamas Vytauto Didžiojo Karo Muziejaus sodelyje Nežinomojo Kareivio kapas. Visą tai mums rodo, kad lietuvių gražiai ir nuoširdžiai gerbia savo mirusiuosius. Tsb.

SVEIKATINGI ŠALTINIAI DZUKIJOJE.

Vytauto Didžiojo universiteto prof. Kaveckis su padėjėju Litteriskiu Leipalingio ir kitose apylinkėse užtiko keliolika mineralinių šaltinių, kurių sudėtis labai artima Birštono mineraliniams šaltiniams. Prof. Kaveckis netrukus šaltinių tyrinėti žada vykti į Nemunaičio apylinkes.

ŽYDŲ LIAUDIES UNIVERSITETAS atidarytas Kaune prie žydų komercijos mokyklos: universitete bus dėstoma „idiš“ kalba.

— karas yra pragaras!

Kas gali atsakyti į tą klausimą, kas yra kaltas, kad pragaras randasi ant žemės? Kas atsakomingas už tą viską? Ar Tautų Sąjunga?

Tautų Sąjungos praeities darbų rekordas parodo, kad ji yra bejėgė. Jos darbai susideda vien iš kalbų, į tam tikrą knygą užrašomų.

Italija užsimanė skersti etio pus. Ką Tautų Sąjunga padarė? Etiopijos karalius, kaip jos narys, beldėsi į duris Tautų Sąjungos, tai ir į posėdį jo neįsileido be jokio įrodymo jam kaltės. Francisko Franco, Vokietijos ir Italijos pakurstytas ir remiamas puola teisingai žmonių išsirinktą valdžią. Ispaniją, kaip valstybę, yra nariu Tautų Sąjungos, kiek ji gelbsti Ispanijos valdžią, kaip savo nariui?

Japonija neišitenka savo mažame kaily, pamojo ranka Tautų Sąjungai ir nuėjo žudyti kinų, net karo nepaskelbusi. Milijonų kinų: kareivių, karininkų, civilių moterų ir vaikų kraujas upeliais teka.

Jungtinių Valstijų vyriausybė pagrūmojo Japonijai, pareikšdama, kad civilizuotos tautos nepripažįsta tokio Japonijos iš pasų puolimo. Kas iš to viso išėjo? Japonija tik girdžiai iš to nusijuoė ir smaugia mažai civilizuotus kinus jų žemėje.

Tiesa, ne Jungtinių Valstijų reikals kišti į geltonosios rasės reikalus. „Lai jie rita savo klausimus taip, kaip jiems geriausiai patinka“, pasakys bi kas. Bet čia yra ir antra medalio pusė.

Daleiskim sau, Japonija užkariauja visą Kiniją, paverčia visą šalį ir kardu privertia Kiniją būti sau prielankia ir paklusnia. Kas girdi radio pranešimus, kas skaito japonų pareiškimus laikraščiuose, visur japonai sakosi kariauja su kinais, kad juos išgelbėti nuo pavojaus, kad jiems padaryti kodagausiausiai gero. O kuomet kinai bus valdomi, tai japonai sieks toliau taip, kaip šykštuolis, kuris turi daug, bet dar daugiau nori.

Praeities istorija liudija, kaip Anglija įsigijo kolonijas visame pasaulyje ir dabar niekuomet saulė nesusileidžia ant Anglijos teritorijų. Nėra mažiausios abejonės, kad Japonija jau senai rengiasi prie tokių žingsnių, kokias Didžioji Britanija žygiavo.

Mes dažnai girdime sakant, kad su teisybe netoli eisi. Kai kas sako taip pat ir apie melą: su melu nueisi, bet negrįsi. Tie obalsiai, rodos, dabar jau atgyvenę savo dienas. Pasižiūrėjus į privačių žmonių gyvenimus ir elgesį, kas akipėšiška ir argantai meluoja, kitus puola — tas laimi. Ir iš tavo teisingumo ir įrodinėjimo, kad tu nesi kalbas tik sarkastiškai juokiasi. Nors sakoma, kad gintis yra lengviau, negu pulti, bet gyvenimo praktikoje yra kai tik atvirkščiai: kas puola, tas laimi, o kas ginasi — tas kaltas ir pralaimi.

Šiais išvadžiojimais aš nenoriu įkalbėti, kad žmonės imtų pavyzdžius iš besąžinių gaivaičių ir pultų kitus nekaltus žmones. Aš esu priešingas karams ir tokiems asmenims, kurie panašiai elgiasi. Aš tik konstatuoju faktus paties musų taip vadinamo augstosios civilizacijos amžiaus, kad žmonės matytų, kiek dabar teisybės šioj ašarų pakalnėje randasi.

sio 2 d., 1938 metais, 1 val. po pietų, toje pačioje, visiems žinomoje vietoje. Taip pat nepamirškite atsižvelgti savo draugus prirašyti prie SLA. 178 kuopos.

B. S. Jurėnas,
SLA. 178 kp. sekr.

ROCKFORD, ILL.

SLA. 77 Kp. Veikimas.

Lapkričio 28 d. SLA. 77 kuopa perstatė juokingą komediją „Audra Giedroje“. Pavyko kogeriausiai. Publikos turėjom nemažai, nors šį sezoną jau įvyko neblogų perstatymų, kaip tai „Piratai iš Penzanco“, o peretė, kurią išpildė chigiečiai. Publikai buvo patenkinta. Vaidylos savo roles gerai atliko ir reikia duot kreditas lošėjams ir veikianti komisijai, kuri padėjo daug truso prirengime scenos.

Šie asmenys vaidino „Audra Giedroje“: Savickas, Šimaitienė, Čirvinskiūtė, Verseckas, Stružas, Sinkevičienė, Ružintė, Juozupaitis ir Rumčikas. Didžiama šių lošėjų lošia jau daugiau per 20 metų, todėl ant scenos jaučiasi liuosai. Po perstatymo, buvo šokiai, kurie tęsėsi iki 10:30 vakaro. Parengimas davė pelno \$42.64.

Priešmetinis SLA. 77 kuopos susirinkimas, kuris buvo šauktas atviru būdu, narių susirinkimo apie 60. Valdyba pribuvo visa. Perskaitytas protokolas ir priimtas. Pirmininkas pranešė liudną žinią, kad gruodžio 4 d. numirė mūsų jauna narė, Adelė Aukštakalniūtė, ir paprašė susirinkimo atsisotijimu pagerbti mirusią narę.

Labai apgailestina a. a. Adelės Aukštakalniūtės, kuri mus apleidė. Tai buvo dar jauna mergelė, apie 20 metų amžiaus. Jau buvo susitarusi apsigyventi šį mėnesį, bet negailestingoji mirtis viską savaip patvarkė.

A. a. A. Aukštakalniūtė buvo našlaitė, kad mažą budama neteko tėvelių, bet jos laimė, kad turėjo gerą tetą ir dėdę, pp. Ivanauskus, kurie ją išaugino ir rūpinosi jos gerove. Ir šioje jos sunkioje ligoje jie dėjo pastangas išgelbėti jos gyvastį, bet nepavyko. Užgęso jauna gyvybė, palikdama didžiausiam nuliudime tetą ir dėdę Ivanauskus, kurie buvo jos kaip tikrieji tėvai, nes neturėjo šeimos. Ivanauskai yra nariai SLA. 77 kuopos, tai ir mes kartu liudime netekę jaunos Adelės. Amžinos ramybės jai šaltoje žemelyje.

Ligonijai lankytojai pranešė, kad šiuo kartu randasi 3 ligoniniai: K. Markunas, A. Vaitas ir U. Pukeliene.

Nutarta, kad ateinančiais metais kiekvienas narys pasipirktų tikieta į metinį parengimą balių. Nomuota Pildomoji Taryba.

Kuopos valdybą išrinkta: pirm. J. M. Bacevičius, vice pirm. Alf. Savickas, prot. sekr. P. A. Deltuva, fin. sekr. J. Gustaitis, izdin. J. Usas, izdo glob. Spakauskas, org. M. Čepulienė, koresp. Aleksynas, kp. Dr. Yovaiša.

Ateinantiems metams veikiantioje komisijon išrinkta: pp. Savickas, Bacevičius, Verseckas, Merkelevičienė ir Šimaitienė. Knygų revizijos komisija: Stružas, Verseckas ir Bacevičius. Delegatai į Rockfordo Lietuvių Draugysčių Sąryšį ateinančioms metams išrinkta senieji: pp. Verseckas ir Grubelis.

Apie atsakomą šiuo visų veikėjų darbuotę nelieka jokių abejonių, nes jų rekordai iš praėjusių metų. Pavyzdžiui, p. Bacevičius kuopoje darbuojasi jau virš 20 metų, eidamas įvairias viršininkų pareigas. Šiais metais buvo veikiantioje komisijoje. Dabar iš-

rinkom pirmininku. Tai vietai p. Bacevičius labai tinka, nes tolerantiškas ir nekarštusis.

Sekr. P. A. Deltuva šioj kuopoj yra daugiausia išbuves prot. sekr. Jis tai vietai tinka, nes taisykliškai parašo protokolus ir rimtai dalykus svaršto.

Fin. sekr. Gustaitis toms pareigoms renkamas jau šeši metai ir jas gerai ir sąžiningai atlieka.

Izdinin., Jonas Usas, pradėjo kuopoj darbuotis dar tada, kai ji vystikluse buvo ir vis daugiausia prie izdo.

Izdo glob. Spakauskas yra jaunas žmogus, čia gimęs ir augęs ir per pereinamus metus nepadarė nė už vieną centą klaidos.

Organ. p. Čepulienė, kaip jai seksis organizuoti, tai ateitis parodys, bet kuopa turi didelių vilčių, nes pastaraisiais metais nemaža kuopai dirbusi ir daug ką kuopai aukėjo.

Kaip matome, mūsų kuopos valdybą išrinkta beveik visi senieji, išskiriant pirmininką. Bet ir apie seną valdybą jeigu reikia kas pasakyti, tai nebūti nieko daugiau apart gero. Ir p. Petraitis, kaip pirmininkas, sąžiningai ėjo savo pareigas per pastaruosius du metus.

Metinis Susirinkimas.

Sausio 2 d., 1938 m., įvyks metinis susirinkimas. Reikia tikėtis, kad visi nariai jame dalyvaus, nes tai svarbus susirinkimas. Bus išduota įvairūs raportai. Taipgi kiekvienas na-

rys gaus tikieta į jubiliejinį parengimą, kuriame kožnas narys bus tinkamai pavaizduotas. Apart vaišių, turėsime gana gražų muzikalį programą. Taipgi turėsime vieną narį iš P. T., kuris pasakys principale kalbą. Tai bus Izdo Glob. p-lė E. Mičiulienė. Tad jubiliejinio rengimo komisija nuosirdžiai prašo buti sekančiame metiniame susirinkime ir pasiimti tikietus.

SLA. 77 Kp. Korespondentas.

GRAND RAPIDS, MICH.

IS SLA. 42 Kp. Susirinkimo.

Priešmetinis SLA. 24 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 5 d., Šv. Jurgio draugijos salė. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkė M. Bernotienė. Atlikus kitus reikalus, priimta vie-

na nauja narė A. Dubin-Dubinskaitė. Nominuota SLA. Pildomoji Taryba. Išrinkta kuopos valdyba 1938 m. iš sekančių asmenų: pirmininkė M. Bernotienė, vice pirmininkas K. Pašluosta, finansų raštininkas P. Medelinskas, nutarimų raštininkas J. Vaitkevičius, izdininkas P. Kluonius, izdo globėjai K. Andriusis ir P. Greičaitis, organizatorius A. J. Bernotas, maršalka J. Zokas, ligonių lankytojai D. Turskis ir J. Pariauka, daktaras kvotėjas Dr. F. A. Adams, veikiantioji komisija P. Kluonis, P. Zemaitienė ir O. Mičiulienė, korespondentas P. Greičaitis.

Šiame susirinkime dalyvavo ir šios kuopos žymiausi nariai, p. J. J. Bačiūnas, Tabor Farm

kurorto savininkas iš Sodas, Mich., ir vietinis p. A. Kortz, Grand Rapids Tool and Die Co. savininkas. Labai malonu, kad užimdami atsakomąsias vietas bizny, gyvai interesuojasi S. L. A. ir kuopos reikalais bei randa laiko atlikti savo pareigas. Ponas Bačiūnas plačiai papasakojo kokis likimas sutinka vietines pašelpines draugijas ir kokia nauda joms prisidėti prie SLA. Kadangi p. Bačiūnas labai užsiėmęs savo reikalais, tai greit išvažiavo namo, neteko ilgiau pasikalbėti.

Šiame susirinkime buvo išleistas dovanų laimėjimui vienas SLA. Aukšinio Jubilėjaus Albumas. Laimėjo šios kuopos pirmininkė M. Bernotienė.

Kaip per paskutinius kelis metinius susirinkimus, taip ir

šiemet per metinį sekančių susirinkimą rengiama draugiškos vaisės. Norinti prisidėti prašomi kreiptis prie bent kurio kuopos valdybos nario.

P. Greičaitis.

MADISON, ILL.

IS SLA. 254 Kp. Darbuotės.

SLA. 254 kp. metinis susirinkimas įvyko gruodžio mėn. Susirinkime dalyvavo visi nariai. Išduota metinio veikimo atskaita, iš kurios pasirodė, kad kuopa jokių pramonų nerengė. To priežastis — be-larabė, nes čia žmonės tik 9 mėnesius padirbėjo ir dabar vėl dirbtuvės užsidarė. Kaip ilgai jos bus uždarytos — niekas negali žinoti. Dirbančių dar yra, bet ir tie dirba tik po 2 ar 3 dienas savaitėje. Todėl mūsų mieste linksnų žmonių nesimato ir su parengimais nieko gero nepesli.

Kadangi kuopos izde pinigų nėra, tai geros valios nariai, pasikalbėję, sudėjo užmokėjimui už krasos žvakelius ir siuntimą pinigų į Centra.

Buvo renkama kuopos valdyba sekančioms metams. Išrinkta šie darbuotojai: pirm. St. Misiukonis, vice pirm. J. Baračauskas, rašt. V. Kudarauskas, izdin. P. Kudarauskienė, izdo glob. A. Mačis ir M. Sidabrienė, maršalka M. Baračauskienė.

SLA. 254 kp. susirinkimai bus laikomi 1009 Greenwood St., Madison, Ill., kas pirmą sekmadienį kožno mėnesio, 2 val. popietų.

Vincas Kudarauskas,
SLA. 254 kp. sekr.

EAST ST. LOUIS, ILL.

Thursday, October 28, was a red letter day for the members of the Jr. Lithuanian Alliance of America, Branch 314. This was the date set for the second annual „get-together“ sponsored by the lodge for its members and their guests. The crowd gathered at an old dance hall, outside the city to celebrate halloween. Every one attending the affair added to the spirit of the occasion by coming masked or in costume. The costumes varied from the old Spanish „bull-fighters“ to the modern pierrots. The entire dance hall was decorated in orange and black paper. Corn stalks were placed along the walls, while grotesque figures hung from the ceiling. Confetti and serpentine which was given to the guests was strewn about the hall. Dancing proved to be the favorite pastime for the evening — the „broom dance“ being the main feature.

The lodge wishes to take this opportunity to thank Miss Victoria Bukauskis, Miss Sylvia Brazis, and Miss Antoinette Uga, who comprised the committee in charge of this party, and Mr. Leo Shimkus and Mr. Uga who assisted in the decorations for their work, which made this party the great success that it was.

The Second Anniversary Dance, given by the Lithuanian Alliance of America, Branches 314 and 88, took place on Sunday, November 7-th, at the Croation Hall in East St. Louis. This is the second dance sponsored by the two branches. Music for the dance was furnished by a well-known local orchestra. The dance was not only a social success but also a financial one. Refreshments were served throughout the entire evening.

Lilian Kurelaitis.

Vajus Pašelpines Draugijas Prie SLA. Prijungti Pašelpinių Draugijų ir SLA. Veikėjų Dėmėsiui

PAŠELPINIŲ DRAUGIJŲ IR KLIUBŲ ORGANIZAVIMAS.

I pašelpines draugijas ir kliubus Amerikos lietuviai pradėjo organizuoti jau gana senokai. SLA. istorija mums pasako, kad 50 metų atgal jau tiek buvo Amerikoje lietuvių pašelpinių draugijų, kad kilo sumanymas draugijas suvienyti į centralinę organizaciją. Iš to sumanymo išsivystė ir mūsų Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir dėka to šiandien turime didžiausią ir turtingiausią savitarpinio susiėlpimo organizaciją lietuviškame pasaulyje.

Nors SLA. greitai augo, bet pašelpinių draugijų ir kliubų organizavimas ėjo savo keliu. Šiandien niekas negali apskaičiuoti kiek tokių draugijų ir kliubų buvo suorganizuota, kiek jų gyvenimo audros pražudė ir kiek jų dar tebegyvoja.

Tos pašelpinės draugijos ir kliubai buvo organizuoti kilniais tikslais: Amerikos lietuvių savitarpiniam susiėlpimui ir tautiniams bei kultūriniais lietuvių darbams patarnauti. Ir niekas negali įsivaizduoti, kad tos draugijos atliko ir atlieka naudingą darbą Amerikos lietuvių iėivijai. Visa nelaimė vien tame, kad tokių draugijų išsilaikymas nėra užtikrintas: jos nei savo veikimo ribomis, nei narių skaičiumi, neigi visų susitvarkymu negali prisitaikyti prie tų apdraudų taisyklių, kurios užtikrina draugijai pastovų išsilaikymą.

SKAUDUS PAŠELPINIŲ DRAUGIJŲ LIKIMAS.

Suvaržius emigraciją į šį kraštą, lietuvių atvyksta labai mažas skaičius. Mūsų priaugančioji karta kolonijų pašelpinių draugijų palaikymui labai mažai bendradarbiauja. Todėl negaudamos pakankamo skaičiaus naujų ir jaunų narių, kad papildyti senstančias ir nykstančias draugijas pasilaikymo jėgas, jos pradėjo silpnėti ir merdėti. Del tos priežasties daugelis draugijų ir kliubų jau pakriko. Prie to, kai kurios valstijos pašelpinių draugijų ir kliubų pasilaikymą dar labiau apsunkino naujais įstatymais. Kurios draugijos prie šių įstatymų prisitaikyti nepajėgia, verčiamos likviduotis.

Pašelpinių draugijų ir kliubų nariams serstant, mirštant ir kitaip mažėjant, netik tuštėja draugijų izdai, bet ir nariams duoklės didėja, nes priseina daugiau pomirtinių sumokėti. Jau yra atsitikimų, kad didesnėse draugijose nariams priseina metinių mokesčių sumokėti ligi \$20.00 ir viršaus, kuomet narys už tai tegaua \$6.00 savaitėje ligos pašelpos ir nuo \$200 ligi \$300 pomirtinės. Nei vienos tokių draugijų narys nežino kiek jam reikės per metus sumokėti mokesčių į draugiją. Jaunesnio amžiaus nariai tokios padėties prigyvenusias draugijas apleidžia ir tas paskubina draugijų pakrikimą. Kurios draugijos dar neprigyveno tokios padėties, neabejotinai su laiku to susilauks ir tai netrukus. Apdraudos srityje prityrimas ir daugelio mūsų pašelpinių draugijų pakrikimas tų neišvengiamą kolonijų pašelpinės draugijos likimą rodo.

Pakrikus draugijai skaudžiausiai nukentčia jos nariai. Zusta narių sumokėti pinigai į draugiją, netenka pašelpos ir pomirtinės apdraudos per ilgus metus į draugijos izdą mokėjusieji nariai ir dažniausiai sulaukęs žmogus senatvės dienų, kuomet labiausiai reikalinga draugijos parama jo gyvenime, nebetenka to viso, ko tikėjosi į draugiją įstodamas. Jau šimtai lietuvių pašelpinių draugijų ir kliubų bei jų nariai šito liudno likimo prigyveno. Neišvengiamai prie to eina ir visos kitos kolonijų pašelpinės draugijos.

SLA. ATEINA Į PAGELBĄ.

Jau virš 50 metų Amerikoje sėkmingai gyvuoja viena stipriausių ir didžiausių lietuvių organizacijų — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Šios organizacijos reikalus prižiūri valstijų apdraudos departamentai, kurie kartu prižiūri pomirtinių ir ligoje pašelpų išmokėjimus. Mokesčių lentelės irgi valdiškų bei autoritetinių įstaigų nustatytos. Susivienijime nariai gali apsidrausti nuo \$150.00 ligi \$5,000.00. Ligoje pašelpa mokama nuo \$6.00 iki \$12.00 savaitėje. Susivienijimas yra tokia stipri organizacija ir jos reikalai taip tvarkingai ir atsargiai vedami, kad nėra jokių sunkumų teisėtas pomirtines ir ligoje pašelpas išmokėti.

Atsižvelgiant į pašelpinių draugijų ir kliubų neužtikrintą ateitį ir kasdien sunkėjančią jų buklę, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje nusprendė teikti pagalbą jų išsilaikymui ir jų narių sumokėtų pinigų apsaugojimui nuo pražuties. Pagelba yra ta, kad Susivienijimas nutarė draugijas ir kliubus priimti palengvintomis sąlygomis. Svarbu draugijoms žinoti tai, kad juo turtingesnė draugija, juo lengvesnėmis sąlygomis jos nariai gali įstoti į Susivienijimą. Bendrais ruožais nusakant, draugijos ir kliubai gali dabar įstoti į Susivienijimą sekančiomis labai palengvintomis sąlygomis:

1. Priimami visi draugijų nariai neatsižvelgiant į jų amžių, jei draugija turi užtektinai izde pinigų sumokėti reikalingus rezervas už senesnio amžiaus narius. Daugeliu atvejų draugijai prisijungiant prie SLA. nariams nereikės gydytojo sveikatos stovio paliudymo.

2. Draugijos nariai moka mažesnius mokesčius kaip jų amžius nustato, jei draugija iš savo izdo pajėgs sumokėti už narius atatinamus rezervas ir prie to jie pataps pilnais nariais ir gaus pilną pomirtinę ir ligoje pašelpą nuo pirmos dienos, kai įstos į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Jei draugija kapitalu dar tiek turtinga, kad išgali už ilgesnį laiką narių duoklių rezervas Susivienijimui sumokėti, tai jų duoklės Susivienijimui galės buti dar mažesnės, negu draugijai dabar moka ir dar galės gauti didesnę pašelpą ir apdraudą, negu iš draugijos tikisi gauti. Rezervų sumokėjimas reiškia, kad įstojančių į SLA. narių tam tikra dalis duoklių sumokama už praeitą laiką. Už kiek metų praėjusie rezervai sumokami, tiek metų draugijos narys atjauninamas duoklių mokėjimui.

3. Įstojusius į SLA. draugijos pasilaiko savo vardą, apeigas ir esamą valdybą, nes SLA. pilnai pripažįsta tikiybinių ir politinių įsitikimų laisvę. Kaip SLA. vienotoms, žinoma, joms bus duotas SLA. kuopos numeris. Taipgi tokios SLA. kuopos draugijos pasilaiko savo turtą, jei tokį turi, kaip: namus, kliubus, svetaines ir likusius pinigus, jei draugijos izde likty pinigų apmokėjus rezervas Susivienijimui.

4. Tie draugijos nariai, kurie jau yra SLA. nariais, draugijai prisidėjus prie SLA., gaus atatinamą antrą apdraudą, jeigu tą sudėjus neviršins \$5,000.00 pomirtinės apdraudos ir \$12.00 ligoje pašelpos.

5. Svarbu draugijoms į Susivienijimą stoti tuojuos, dar šiais metais, nes su pradžia sekančių metų kai kuriose valstijose įstojimui draugijų į SLA. sąlygos pasunkės.

6. Priimant draugiją į SLA. priseina kiekvienai draugijai atskirus rezervų apskaitliavimus daryti, kas daug laiko paima ir sudaro Susivienijimui išlaidų. Todėl prašomos į SLA. Centrą kreiptis tik tos draugijos, kurios tikrai nori prie Susivienijimo dėtis ir kurios bent principu yra nutarusios tokį prisidėjimą vykinti.

SLA. NAUDA DRAUGIJŲ NARIAMS.

Susivienijimas iš savo pusės draugijų nariams užtikrina šias naudas:

1. Tokią pomirtinę, kokią dabar draugijoje gauna, arba kokią sumokėti rezervai nustatys.

2. Ligoje pašelpą to laipsnio, už kurį nariai duokles moka, ir ligoje pašelpa užtikrinta per visą narių amžių su tomis pertraukomis, kurias nurodo SLA. konstitucija.

3. SLA. nariai per visą amžių moka lygius mokesčius į SLA., kokius pradeda mokėti įstodami į organizaciją.

4. SLA. nariai, patekę nelaimėn, gauna pašelpas iš SLA. Našių ir Našlačių Fondo labdarystės keliu.

5. SLA. nariai gauna už tas pačias duokles didelį savaitinį laikraštį, SLA. organą „Tėvynę“, kuris tarnauja visiems kuopų ir narių reikalams, garsindamas jų visokią veikimą.

6. SLA. nariams ir jų vaikams Susivienijimas teikia paskolas augštesnius mokslus pasiekti. Susivienijimas ir jo kuopos rūpinasi priaugančios mūsų kartos auklėjimu ir švietimu lietuvių kalboje ir dvasoje.

Bendrai imant, įstojusi į SLA. draugija ar kliubas momentaliai pastoja plataus ir svarbaus visuomeninio bei tautinio darbo dalininke, su didesniu prestižu ir pasitikėjimu visuomenėje. Bet svarbiausiai, tai draugija apsaugoja savo narių sumokėtus pinigus ir apsaugoja savo narius nuo tos baisios skriaudos, kokią reikia nariams panešti draugijai pakrikus.

Taigi kviečiame visas lietuvių pašelpines draugijas ir kliubus atkreipti rimtą dėmesį į šį mūsų pasiūlymą pačių draugijų ir jų narių naudai. Draugijų ir kliubų valdybos bei veikėjai prašomi šį reikalą apsvastyti ir savo draugijos susirinkime išskirti. Pareiškus draugijai norą dėtis prie Susivienijimo, visuomet gausite iš S. L. A. Centro Raštinės plačius tuo reikalu paaiškinimus ir visokią kooperaciją.

ZODIS SLA. VEIKĖJAMS.

Šio SLA. Vajaus draugijų ir kliubų prijungimui prie Susivienijimo pasisekimas reikalauja SLA. veikėjų kooperacijos. Todėl šiuniu kviečiu talkon SLA. veikėjus ir prašau užsiregistruoti šio vajaus organizatoriais. Kiekvienas S. L. A. veikėjas, atlikęs draugijos įrašymą į SLA., gaus reguliarij organizatoriaus atlyginimą nuo visų draugijos narių, kiek jų įstos į Susivienijimą. SLA. veikėjai, kurie supranta Susivienijimo reikalus, galės draugijoms ir kliubams įstojimo į SLA. svarbą ir naudą išaiškinti ir galės prijungimo formalumus tvarkingai ir sėkmingai praveisti.

SLA. Sekretorius šio vajaus reikalais galės susirašinėti ir atlyginimą teikti tik tokiems S. L. A. veikėjams, kurie užsiregistruos Centre kaip organizatoriai šio vajaus. Todėl kurie S. L. A. veikėjai numatote, kad galėsite šiame vajuje pasidarbuoti, neatidėliojant užsiregistruokite. Visais šio vajaus reikalais kreipkitės į S. L. A. Sekretorių Centro raštinės adresu: 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Prašau visų pašelpinių draugijų, kliubų bei SLA. veikėjų atsidadavusiai patarnauti ir pagelbėti pašelpinėms draugijoms ir kliubams kuovėkiausiai prisijungti, šiomis palengvintomis sąlygomis, prie mūsų organizacijos. Tai svarbus ir reikšmingas darbas visai Amerikos lietuvių iėivijai. Kviečiu visus talkon!

M. J. VINIKAS,
SLA. Sekretorius.

IVAIROS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

LANKĖSI SPECIAI SLA. CENTRE.

Kuomet lankėsi Brooklynje su prakalbomis „Naujienu“ redaktorius, Dr. P. Grigaitis, ta proga apsilankė ir SLA. Centre. Tolimas svečias įdomiai pasidalino savo įspūdžiais, patirtais lietuvių kolonijose. Pasiūlymą nuotai įvairiais Amerikos lietuvių gyvenimo reikalais.

Taipgi lankėsi SLA. Centre SLA. 13 kp. finansų sekretorius, p. M. P. Soponis iš Minersville, Pa. Atvyko New Yorkan biznio reikalais, mat. p. Soponis yra žymus ir visose apylinkėse žinomas biznierių — turi įvairiose tos apylinkės miestuose net 14 „Ice Cream Parlors“. Į SLA. Centrą buvo užėjęs tulais savo kuopos reikalais.

RAKAUSKAITES KONCERTAS PAVYKO GERAI.

Lietuvos Valstybinės Operos artistai, p-lei M. Rakauskaitė, Brooklynje rengtas gruodžio 12 d. koncertas pavyko gerai. Rinktinės publikos buvo nemažiau 500. Artistė išpildė keturias grupes rinktinių lietuvių liaudies dainų, jų tarpe ir arijas iš šimkaus operos „Cigona“, Verdi'o „Aida“ ir Karnavičiaus „Gražina“. Visas dainas ji, kaip ir reikia iš operos artistės tikėtis, sudainavo gražiai, žavėtinai ir klasiškai. Jis savo dainavimu publiką tiek užlavė, kad kiekvieną grupę užbaigus, gausiais aplodismentais išsiskaitė ir dar po porą dainų sudainavo. Pats Rakauskaitės balsas gražus, didelis ir pilnoje to žodžio prasmėje išlavintas. Pirmoje programoje daly, kai kurias dainas padainavus, artistė apdovanota trimi gražių gėlių buketais.

Jai akompanavo ir penkis piano solo pagrįjo jaunas new-yorkietis lietuvis pianistas, Tadas Sadlauskas. Nors ne visa publika, matyt, giliai muziką suprato, bet vis tik visų lietuvių širdis giliai palietė jo skambintais komp. J. Žilėvičiaus kompozicijomis, Lietuvių Motyvais, i kurią įeina daug lietuvių liaudies dainų motyvų, kurias jaunas pianistas labai jautriai išpildė ir publiką sužavėjo. Delto aplodismentais buvo išsiskaitas dar daugiau pagroti. Tai gal vienintelis lietuvis pianistas Amerikoje, kuris taip gerai groja.

Pirm programoje kalbėjo Lietuvos generalinis konsulas, p. J. Budrys apie lietuvių meną bendrai ir apie p-lę Rakauskaitę, jos atsieta augstą vietą meno srity ir tuo pasitarnavimą mūsų tėvynei Lietuvai.

Pirm pradėsiant antrą programą daly, kalbėjo komp. J. Žilėvičius tema „Amerikos lietuvių muzikos apžvalga“, iš ko paaiškėjo, kad Amerikos lietuvių muzikos srity yra daug nuveikę netik čia Amerikoje, bet nemaža muzikalių jėgų davė ir Lietuvai.

Be kitų žymių svečių, koncerte dalyvavo ir Metropolitan Operos artistės p-lė Ona Katkauskaitė (Anna Kaskas). Publikai ją perstatė p. Budrys ir jai pasirodžius — publika labai širdingai ir jautriai aplodismentais ją pasveikino.

Po koncerto, Susivienijimo salėje, įvyko p-lei Rakauskaitės išleistuvių vakarienė. Dalyvavo apie 150 rinktinių svečių ir gerb. artistės draugų bei draugių. Vedėjų buvo Dr. A. Petrika, kuris perstatė pakalbėti komp. J. Žilėvičių, kun. Kasaikaitį (iš Pittsburg, Pa.), SLA.

Sekretorių Dr. M. J. Viniką, „Amerikos“ redaktorių p. Laučką, „Vienybės“ red. p. Tysliavą, „Tėvynės“ red. atstovą p. Bajorą. Lietuvos generalinį konsulą p. Budrį, Metropolitan Operos artistę p-lę Katkauskaitę ir pagaliau garbės viešnią artistę M. Rakauskaitę. Visi kalbėtojai pasakė atitinkamas kalbas. Pati gi artistė, p-lė Rakauskaitė, pakalbėjo ilgokai. Pasisakė esanti labai nusivilusi, kad Amerikoje lietuvių ištautėjimas taip sparčiai plinta, nors bendrai įsigijusi gėrus įspūdžius. Platokai pasakojo apie Lietuvos Valstybinę Operą, kuria gėrisi net ir svetimiečiai. Įdomu dar ir tai, kad Lietuva jau turi trims operoms savus repertuarus, o dar mėtų-kitam praslinkus — jų turės apie septynis. Kaip mato, dainos meno kurėjų Lietuvoje nestinga.

Bendrai imant, kaip koncertas, taip ir išleistuvių vakarienė pavyko geriau, negu išanksto buvo tikėtasi.

Gruodžio 15 d. p-lė Rakauskaitė išvyksta atgal į Lietuvą. Laimingos kelionės!

AŠ BUVAU.

LIETUVOS KARALIUS DETROITE.

National Broadcasting Company praneša sekamą lietuviams įdomią sensaciją.

Pasaką apie Amerikos jaunuolį, kuris galėjo būti karalium, pasakys garsus tarptautinis žurnalistas Linton Wells savo trumpam pranešime apie įdomų gyvenimą mažos Baltijos valstybės, Lietuvos, sekamą šeštadienį, gruodžio 18 d., 6:15 val. vakare, per NBC-Blue Network.

Lietuva apgyventa teisingų ir darbščių žmonių, kurie skatina kiekvieną juos mylėti ir gerbti. Tai yra viena tų valstybių, kuri išaugo Pasaulio Karo taikos sutartimi. Ji sukūrė savo nepriklausomybę labai nepalankių ekonominių ir politinių sąlygų metu. Ši valstybė yra respublika, bet, sulig Wells pasakos, galėjo būti konstitucionali monarchija, valdoma Amerikoje gimusio karaliaus Edvardo Pirmo, kuris dabar gyvena Detrote, Mich.

Tai nemaža naujiena Amerikos lietuviams, kad pretendentas į Lietuvos karalių gyvena Detrote. Be abejonės visi Amerikos lietuviai šią sensaciją pasaką išklausys, kurią girdės visa Amerika per National Broadcasting kompanijos sistemos radio stotis.

DIDŽIOJO KARO VETERANŲ DOMEI.

Lietuviai, pasaulinio karo veteranai, vadovaujant Amerikos legionieriams organizuojasi aplankyti savo tėvų žemę 1938 metais ir kartu su Lietuvos gyventojais apvaikšioti Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktį.

Šis sumanymas susilaukė daug nuosirdaus pritarimo. Lietuvos Igalios Ministeris, J. E. Povilas Zadeikis, atsiaklausa savo vyriausybės, praneša: „Lietuva jūsų ekskursijos lauks ir visos opos pozicijas ir šandien gyvena ir veikia. Jau išaugę ir graži jaunima tie jaunuoliai, kurie veiks su pagalba vyresnių narių, senai pradėjo

pliečių jau yra pareiškę savo norą prisidėti prie šios ekskursijos. Kiti, kurie mano, kad jie galės prisidėti, prašomi užsiregistruoti pas Amerikos Legiono Ekskursijos Komitetą, P. O. Box 30, So. Boston, Mass.

Ekskursija išvyks pabaigoje gegužio mėnesio ir grįš pradžioje rugpjūčio. Manoma aplankyti netik Lietuvą, bet ir kitas Europos šalis. Ekskursijos Komiteta maloniai suteiks platesnių informacijų tiems, kurie jai parašys laišką.

J. Smiglas, kom. pirm.

PITTSBURGH, PA.

Padėka Musų Geriems Draugams.

Nors biskį suvėluota, bet geriau vėliau, negu niekad. Taigi negalima praleisti nepasakius širdingiausią ačiū mūsų geriems prieteliams ir draugams bei draugams, kurie dėl mūsų suorganizavo „Surprais party“. Kaip daugelį jau žinoma, išnašlavus man 5 metus su viršum, nusibodo vienam gyventi, tai ir pradėjau ieškoti „šonkaulio“, ką ir radau ypato p-lės Rozela Stanelis. Kaip sutarėm, taip ir padarėm: nuėjom pas kun. M. Kazėną ir jis davė mums šluobą spalio 27 dieną. Mrs. H. J. Hainz iškelė mums geras pietus ir tuo mūsų reikalas užsibaigė.

Bet susižogę apie tai mūsų geri kaimynai ir draugai, o ypač moterys, ponios: Količienė, Viktoravičienė, Sinkunienė, Bugailišienė, Zdanienė ir kitos ir surengė mums „surprais party“. Ponia Viktoravičienė, kaip artimiausia kaiminka užsipašė mus pas save 14 dieną lapkričio vakarienei. Minėtą dieną, 6:30 val. vakare, ateina p. Viktoravičia ir sako: „Ei, nam — mes jau laukiame“. Viktoravičia aiškina, kad pasipašė dar porą šeimynų, tai sako stulbį perankštą, o L. M. D. Svetainė naujai išmaliova, tai eisim — ten daugiau vietos.

Nueinam. Pilna svetainė mūsų geriausių draugų ir pažįstamų — viso apie 100 žmonių. Tada mums pasakė: „Jūs vestuvių neketėte, tai mes patys iškeliam“. Ir iš tikro, tai buvo lietuviškos vestuvės: stalai apkrauta visokiais valgiais ir gėrimais. Ponia Količienė paaiškina apie reikala ir pakviečia p. J. Ruką vesti vakarą, kuris pakvietė visą eilę veikėjų pasakyti linkėjimus. Kalbėjo: F. Radzius, P. Marmokas, F. Savickas, A. Vainorius, K. Sinkunas, S. Martinonis, S. Simanavičia, A. Marčiulaitis, P. Pivronienė, A. Janulevičia, Janulevičienė, Marčiulaitienė, Mr. ir Mrs. Brasky, Vytautas Virbickas, B. Lapeika. Na, ir man su savo žmonele prisiejo pasakyti žodį-kita.

Tai, širdingiausiai ačiū visiems, kaip sumanytojams, taip ir dalyviams, kad taip širdingai mums pasitiko.

J. ir R. Virbickai.

SO. BOSTON, MASS.

„Gabijs“ — Miko Petrausko Išpildyta Svajonė.

Sausio 16-tos dienos laukia kiekvienas lietuvis, nes tą vakarą „Gabijs“ rengia pagerbimui valdžio Miko Petrausko atminčiai milžinišką vakarą su įdomiu perstatymu operetės su malonumu. Tam tikslui sudaromas specialis komitetas šiauliu Sajungos globoje.

Legionierių Ekskursijos Komiteta, susidedanti iš atstovų nuo Dariaus-Girėno Posto Nr. 271, Chicagoj ir nuo Stepono Dariaus Posto Nr. 317, Bostone, uoliai darbuojasi, kad ši ekskursija būtų skaitlingiausia ir šauniausia.

Daugelis veteranų ir šiaip

suprasti ir įvertinti Miko Petrausko dailę ir lietuvišbės idėją. Jų sielose dega neužgesnėjusi meilė lietuvių muzikai. Jeigu šiandien komp. M. Petrauskas galėtų matyti ir išgirsti jo mokinius dainuojant ir vaidinant jo kompozicijas, jį žinotų, kad jo pasiūlymas atnešė naudą lietuviams. Gaila, kad jį negalėjo ilgai musų tarpe būti. Vienok jo darbas nebus užmirštas ir su dideliu pasididžiavimu „Gabijs“ gali save išsireikšti kaip vienintėlę muzikos ir dramos draugiją, kuri Miko Petrausko tikrai neužmiršta.

Sausio 16-tos parengimas nėra rengiamas ypatingai naujai; jis rengiamas vien tik „Gabijs“ idealo palaikymui ir Miko Petrausko kultūrinio darbo pagerbimui. Todel yra pareiga kiekvieno lietuvių atsilankyti į šį vakarą ir pasigėrėti vaidinimu ir suteikti daugiau energijos gabijiečiams, kurie įvertina dailę.

Labai įdomu nueiti į „Gabijs“ repeticijas ir matyti choristų veidus. Kaip atydziai kiekvienas klausos mokytojo, kaip įspūdingas kiekvieno veidas ir aiškus pasirijimas išpildyti savo užduotį pasekmingai. Su tokiu pasirijimu, nėra abejonės, sausio 16-tos vaidinimas bus puikus ir atneš garbę ne tik „Gabijs“, bet ir visiems dailę mylintiems lietuviams.

Andrew Yuga.

SPRINGFIELD, ILL.

Apie Darbus.

Angliakasyklų B. darbininkai dar pikietuoja ir laukia iš Washingtono darbininkų tarybos nutarimo. Ar tas lokalas turės dirbti po U. M. A. ar po Progressyves unijos priežiūra — ateitis parodys. Kitos angliakasyklos ir mažai dirba. Fabrikai darbininkus atleisdinėja. Oras čia gražus — sniego dar nebuvo. Ukinkiniai šiemet priaugino gerų kukurūzų.

C. Joseph.

CHICAGO, ILL.

Gražus „Margučio“ Vakaras.

Lapkričio 25 dienos vakare, pačiame vidurmiestyje, Oriento teatro pastogėj, ant 14 grindų „Margučio Auditorioj“, įvyko kompozitoriaus Vanagaičio pastangomis suruoštas „Margučio“ vakaras, į kurį publikos prisirinko taip daug, kad didžiosios auditorijos asla ir galerija gruste užsigrudo.

Vakaro programą sudarė vaidinimas juokazaislo ir dainos. Pirmiausia suvaidino juokazaislą, vieną epizodą iš Dėdytės ir Tėtytės šeimyniško gyvenimo. Dėdytė ir Tėtytė vaidino pats kompozitorius Vanagaitis su savo žmona, o magiką — A. Kvederas. Vaidinime dalyvavo ir (bene cirke samdyti) trys neužaugos. Visi savo užduotis atliko labai natūraliskai, ir juokly „mylėtojus“ prijuokino iki sočiai.

Dainų programą išpildė Lietuvos Operos artistė Mariona Rakauskaitė ir merginų choras, taipgi pats Vanagaitis, A. Kvederas ir kanklininkas Juozas Olšauskas (jis dalyvavo ir vaidinime; labai natūraliskai nudaivė magiko pargabentą iš Lietuvos Dėdytės brolių Cipronai), kuris specialiai atvyko net iš Amsterdam, N. Y., dalyvauti šiame vakare.

Programo gale buvo dalinamos kontestantams dovanos. Mat per tulą laiką ejo „Margučio“ kontestas — kas atvirutės surašys daugiausia žodžių „Margutis“. Tų atviručių susižusta devynios galybės. O jų tulas verta pamatyti, nes jose matosi daugybė jaunos energijos, pavyzdingo patriotizmo ir ideališko artizmo. Nekalbant

apie smulkutį, gražų raštą, kaip kas atvurtes surašė atskiromis spalvomis pavidale Lietuvos vėliavos. Kiti to paties žodžio įžambiomis eilutėmis išrašė Gedimino Stulpus ir kitokias figuras, kiti žodžius „Tėvynė“, „Lietuva“, „Margutis“ panašiai, ir surašė taip, kad ornamentas iš viso teksto išsiskiria lyg ingrevitura aržuolinėje lentoj. Tai vis parodo, kad pas mus yra idealistų, pasiūventų ir gabių spēkų, tik nėra kam visa tai išnaudoti geriems tikslams. Tos atvirutės tikrai vertos vietelės lietuviškų retenybų muziejuje.

Bet dovanos duota ne už artizmą, tik už tai, kas parašys daugiausia žodžių. Pirmą dovaną laimėjo (\$25) I. Striuoginiutė iš Cicero, Ill. Ji atvirutę surašė virš 3,000 žodžių „Margutis“. Antrą dovaną laimėjo Paulionis iš Bridgeporto.

Pačioj programo pabaigoj, kompozitoriui Vanagaičiui ir to vakaro publikai sveikinimo žodį iš estrados pasakė iš Brooklyn atvykęs „Vienybės“ redaktorius Juozas Tysliava ir Teisėjas Vincas F. Laukaitis iš Baltimore, Md. (jis tos dienos popietyje pasakė kalbą ir Margučio Radio valandoj, iš WHFC stoties). Tuo vakaro programos baigėsi ir prasidėjo šokiai, kurie užsitęsė virš poros valandų.

D. D.

LAWRENCE, MASS.

Žirgaidžios Prakalbos.

Buvo surengę socialistai prakalbas lapkričio 23 d., kalbėtojas buvo net iš Chicago Dr. Pijus Grigaitis. Pirmoj temoj kalbėjo apie dabartinę padėtį pasauliniame sukuryje, siaučiančius karus ir busiančius karus, kaip kalbėtojas sakė: „Nesu aš pranašas, bet prie to einama“. Šioj temoj kalbėtojas kalbėjo pusėtinai ilgai ir dalykus išaiškino labai aiškiai. Antroj temoj kalbėjo apie diktaturas ir liaudies priešpandą.

Vietinio Gyvenimo Įvairumai.

Kaip visam krašte, taip ir pas mus surašinėjo bedarbius ir kaip vietiniai laikraščiai praneša, yra užsiregistravusių bedarbių Lawrence 25,000.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKICIŲ PARENGIMAI

KENOSHA, WIS. — SLA. 212 kuopa metinį Naujų Metų susirūpinimą parengia gruodžio 31 dieną. German American svetainė, kuris prasidės vakare ir tęsis iki rytmečio. Bus įvairūs programos: žaidimai, šokiai, užkandžiai ir gėrimai. Įžanga tik 15c, tikiečius galite gauti pas kuopos narius. Esate visi kviečiami į šį parengimą atsilankyti ir linksmai sulaukti Naujų Metų. — J. Kasputis.

SO. BOSTON, MASS. — SLA. 188 kuopos metinis balius įvyks sausio 16 d., L. M. Žinyčios svetainėje, 4-th ir Atlantic St. Vakariene 6 valandą vakare. Įžanga \$1.00 ypat. Kviečiam visi atsilankyti. Visi turėsime smagų laiką. — Kviečia Rengėjai.

AKRON, OHIO. — SLA. 198 kuopa bendrai su rusų pašelpine draugija rengia balį ir teatrą gruodžio 31 d., W. C. Svetainėje, 772 Raymond St., lietuvių suloš komediją „Vargšas Tadas“. Rusai taipgi suloš labai juokingą komediją. Pradžią 7 val. vakare. Širdingai užkvičiame visus atsilankyti ir sulaukti naujus metus svetainėje su draugais prie geros muzikos. — Rengimo Komiteta.

247 Elm St., Lawrence, Mass., pinigų suma \$390.30; Broadway Savings Banke, Adomas Malinowskos, Salem, Mass., suma pinigų \$129.33.

Lapkričio 27 d., Lietuvių Ukėsų Kliubas buvo surengęs film. J. Januškeičiui, Jr. vakarą, kuriame buvo rodoma Naujoji Lietuva, nauji spalvuoti garsiniai judami paveikslai.

M. Stakionis.

PILVE VOTIS GALI BUT ISGYDYTA BE PEILIO.

Nekentėkit be reikalo nuo rūkšties, garų pilve, po valgio — sunkumų ir baisius dieglius. Tie graužiantys, baisiai erzinantys skausmai, kurie paprastai pakyla pavalgius, gali but sustabdyti greit be operacijos ir nesutrūkdžius nuo darbo. KARBOMINT Milteliai sulaiko rugšį, garų skausmus tuojaus panaikina ir apsaugoja votį nuo pakilantių pilve rugščių. Taipgi išveda tuos kankinančius nuodus, kurie yra skausmų priežastimi.

Nesiuskite pinigų. Užmokėsite paštorui \$1.25 kuomet pristatys vaistus. Įskirkite šį skelbimą ir pasiūskite šandien!

KARBOMINT CO., Dept. T, 529 Hudson St., New York, N. Y.

Mūsų Profesionalai ir Biznieriai

MUSŲ ADVOKATAI

ADV. F. J. BAGOČIUS, „Keleivio“ Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

ADV. JOHN B. BORDEN, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6-8.

ADV. JOSEPH J. GRISH, 4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Boulevard 2800.

ADV. K. P. GUGIS, Ofisas: 127 No. Dearborn St., Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Vakara: 6 iki 8:30.

ADV. C. VOKETAITIS

50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TTriangle 5-3622 Tel.: Evergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

DR. V. S. NARES, Medikas ir Chirurgas, 2420 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1-3 ir 7-9 Tel. Hemlock 8151

DR. J. S. STANESLOW, Medikas ir Chirurgas, SLA. Daktaras Kvotėjas, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.

DR. G. J. TARULIS, Osteopatas Gydytojas, 6331 So. Halsted St., Chicago, Ill. Valandos: 10-5 ir 7-9.

MUSŲ BIZNIERIAI

SLA. 4 nariai B L I N S T R U B S' VILLAGE & GRILL VISŲ LIETUVIŲ „HEADQUARTERS“ 300-308 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Puikiausios Restorantas Visoj Massachusetts Du Barai. Vieta 600 žmonių Du Perstatymai Kas Vakaras Šokiai. Vieta Ballams.

A. J. KUPSTIS SLA. N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Real Estate & Insurance Specializuojam: Bizniais, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mandagus ir Greitas Patarnavimas

BENEDICT J. SCHEGAUS Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 7-1241

JOHN NAGHTEN & CO. Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago Illinois

GERIAUSIA DOVANA NAUJIENŲ PRENUMERATA

Tegul Kalėdų Diedukas užrašo jūsų šeimai arba jūsų draugams NAUJIENAS visiems metams.

Tai bus geriausia dovana iš visų dovanų. Jie džiaugsis šita dovana ne vieną dieną, bet šešias dienas į savaitę per visus metus.

Naujienos metams Chicagoje \$8.00

Kitur Suvientytose Valstijose ir Kanadoje \$5.00

IŠPILDYKIT ŠITĄ KUPONĄ ŠIANDIEN

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois. Aš čia prisiriūčiu už Naujienu prenumeratą visiems metams. Pradėkit siuntinėti nuo dienos šituo adresu: Vardas Adresas

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėlė, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo paglūdo. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių simčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c, per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtėsnė 75c. Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS 3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILLINOIS.

BIZNIERIAI GARSINKITES „T E V Y N Ė J E“